

Декоративно-прикладне мистецтво на уроках технологій

Посібник учителя технологій

Затверджено вченою радою комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради». Протокол № 2 від 10.06.2024 р.

РОЗРОБНИК:

Кондратюк С.Ю., методист трудового навчання, технологій лабораторії виховної роботи комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»

ЕКСПЕРТ:

Крижанівський В. В., завідувач лабораторії природничо-математичних дисциплін комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Гаряча С.А., кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри педагогіки та освітнього менеджменту комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»;

Пилипенко С.Г., учитель трудового навчання, технологій Черкаської спеціалізованої школи I-III ступенів №20 Черкаської міської ради Черкаської області

373.5.016:745

К-94

Кондратюк С.Ю. Декоративно-прикладне мистецтво на уроках технологій. Посібник учителя технологій. Черкаси: ЧОІПОПП ЧОР, 2024. 64 с.

© КНЗ «ЧОІПОПП ЧОР», 2024

АНОТАЦІЯ

Посібник розроблений у відповідності до модельної навчальної програми з технологій для 5-6 класів і призначений для використання при виконанні учнівських проектів з технічних і обслуговуючих видів праці та у змішаних групах під час опанування модулем з декоративно-прикладного мистецтва.

Матеріали відповідають віковим особливостям дітей, направлені на практичне застосування технологій оздоблення виробів, розвиток естетичного сприйняття оточуючих предметів, технологічної компетенції здобувачів освіти основної школи.

Вироби, які виготовляють учні під час виконання проекту повинні бути не тільки функціональними, використовуватися для особистих потреб, цікавими і потрібними для учнів, а й мати естетичний вигляд. Для цього вироби з деревини традиційно покривають лаками, фарбують, оздоблюють різьбленням чи технологією пірографії; вироби з металу – також фарбують або полірують; пошиті вироби – оздоблюють аплікацією і вишивкою. Відповідно поза увагою залишається велика кількість видів оздоблень. Тому альбом містить інформацію про технології декоративно-ужиткового мистецтва, які рідко застосовуються на уроках трудового навчання, технологій.

Завдання альбому – продемонструвати нетрадиційні технології оздоблення виробів, допомогти сформувати навички виконання нескладних технологій оздоблення, розвиток креативної творчості, естетичних смаків учнів та допомога учням у виконанні проектів.

Зображення можна друкувати на принтері для подальшого їх використання в якості шаблонів під час виконання розмітки окремих деталей: переведення, проколювання чи обведення контурів деталей, наклеювання аркушу паперу на заготовку, використання в якості орієнтира для розроблення власної композиції тощо.

Акцент зроблено на доступності матеріалів та інструментів для оздоблення, посиленості їх виконання на уроках трудового навчання, технологій та заняттях гуртка технологічного напрямку.

ДОРОГІ ДІТИ!

Світ сповнений чудес, і ви маєте в собі надзвичайну силу створювати їх! Кожен з вас володіє унікальними талантами і здібностями, які чекають на свій час, щоб проявитися. Творчість – це чарівний ключ до відкриття цих можливостей.

Кожен з вас – це безмежний океан, сповнений ідей, мрій та уявлень. Коли ви малюєте, пишете, співаєте, танцюєте чи створюєте щось нове своїми руками, ви розвиваєте свої таланти і знаходите в собі справжні скарби.

Навіть якщо щось не вдається з першого разу, пам'ятайте: кожен великий художник, письменник чи музикант починав з маленьких кроків і також робив помилки. Головне – не здаватися і продовжувати йти вперед. Кожна ваша спроба – це крок до великих відкриттів.

Розкрийте свої крила творчості і дозвольте їм нести вас у неймовірні подорожі вашої уяви. Створюйте, мрійте і вірте в себе, бо саме в вас є та магія, яка може робити цей світ яскравішим і кращим.

Ваші ідеї варті того, щоб бути почутими. Тож нехай творчість стане вашим шляхом до самовираження і радості!

З любов'ю і вірою у ваші таланти - Сергій Кондратюк.

ЗМІСТ

▪ Загальні поняття	4
▪ Інкрустація дротом	8
▪ Технологія Jacarelado	15
▪ Технологія машинної вишивки ...	17
▪ Технологія декупажу	24
▪ Оздоблення шнуром	26
▪ Оздоблення шпаклівкою	28
▪ Оздоблення одягу	29
▪ Технологія металопластики	38
▪ Вишите панно	48
▪ Об'ємне панно	51
▪ Кінусайга	55
▪ Технологія лиття шлікера у форму Виготовлення соусниці .	59
▪ Лакова ганутель	62

Народне мистецтво — складне та багатогранне, охоплює різні види народної творчості: танці, музику, пісні, фольклор, будівництво, прикладне мистецтво. Народні майстри постійно вдосконалювали і збагачували свої вміння; виготовляючи речі, робили їх не тільки функціональними, але й красивими.

Народне мистецтво існує у двох формах: перша — творчість народних майстрів для власних потреб, а друга — народні художні промисли — ручне виготовлення художніх виробів для продажу.

Декоративно-ужиткове мистецтво — галузь творчості, мистецтво створення та художнього оформлення виробів, переважного побутового призначення. До таких предметів належать: меблі, посуд, одяг, різне начиння, прикраси, знаряддя праці та інше.

Матеріалом для творчості слугують текстиль, дерево, кераміка, метал, скло тощо. Техніки виконання також різні: різьблення, розпис, вишивка, художнє лиття, карбування, плетіння тощо.

Декоративно-ужиткове мистецтво задовольняє водночас практичні й художні потреби людей, є частиною культурної спадщини попередніх поколінь. Воно тісно пов'язане зі способом життя, побутом, звичаями, традиціями, смаками, етнонаціональними особливостями, світоглядними уявленнями.

Найбільш важливою декоративно-ужиткового мистецтва є ознака — об'єднання функціональної практичності із естетичним зовнішнім виглядом. Отже, вироби призначені як для прикрашення, так і для використання у повсякденному житті. Наприклад, меблі включають декоративні елементи, такі як різьблення, малюнки, оббивка тканиною тощо. У одязі — це вишивані сорочки, в'язані светри, вишиті сукні.

Кожен регіон України має свої національні традиції декоративно-ужиткового мистецтва, які відображають місцеву культуру та історію. Наприклад, Опішня славиться художньою керамікою, Петриківка — петриківським розписом, а Косів — виробами з дерева, керамікою та килимами. Таким чином, декоративно-ужиткове мистецтво об'єднує красу та функціональність, роблячи наше оточення більш приємним та затишним.

*Кролевецький
тканий рушник*

*Косівська мальована
кераміка*

*Тарілка
з петриківським
розписом*

Яворівська іграшка

*Опішнянська
кераміка*

МАТЕРІАЛИ

Кераміка та гончарство

- Фаянс
- Порцеляна
- Майоліка

Текстиль

- Ткацтво
- Вишивка
- Мереживо
- Килимарство

Метал

- Ювелірне мистецтво
- Ковальство
- Ливарство

Дерево

- Різьблення по дереву
- Меблі
- Іграшки

Скло

- Вітражі
- Художнє скло
- Бісер

Камінь

- Каменярство
- Інтарсія

ТЕХНІКИ ВИКОНАННЯ

Техніки текстилю

- В'язання
- Плетіння
- Батик

Техніки обробки металу

- Емаль
- Гравірування
- Чеканка

Техніки обробки дерева

- Інтарсія
- Мозаїка

Техніки обробки скла

- Витягування
- Дуття

Техніки кераміки

- Ліплення
- Глазурування

СТИЛІ

- Класичний
- Бароко
- Рококо
- Модерн
- Арт-деко
- Кітч
- Мінімалізм
- Етнічний

ІСТОРИЧНІ ПЕРІОДИ

Давні культури

- Єгипетське мистецтво
- Месопотамське мистецтво

Античність

- Грецьке мистецтво
- Римське мистецтво

Середньовіччя

- Візантійське мистецтво
- Готика

Відродження

- Ренесанс

Новий час

- Бароко
- Рококо
- Класицизм

Модерн та сучасність

- Арт-деко
- Баухаус
- Сучасні течії

ТЕМАТИКА

- Флористичні мотиви
- Геометричні мотиви
- Абстрактні мотиви
- Міфологічні мотиви
- Релігійні мотиви

ПРИЗНАЧЕННЯ

Побутові предмети

- Посуд
- Меблі
- Текстильні вироби

Декоративні предмети

- Панно
- Скульптури
- Інтер'єрні аксесуари

Прикраси та аксесуари

- Ювелірні вироби
- Одяг
- Сумки

ГЕОГРАФІЧНЕ ПОХОДЖЕННЯ

Європейське мистецтво

- Скандинавське
- Французьке
- Італійське

Азіатське мистецтво

- Китайське
- Японське
- Індійське

Африканське мистецтво

- Західноафриканське
- Південноафриканське

Американське мистецтво

- Північноамериканське
- Латиноамериканське

Австралійське мистецтво

- Аборигенське

Декоративно-прикладне мистецтво – мистецтво створення та художнього оформлення виробів, переважного побутового призначення. До таких предметів належать: меблі, посуд, одяг, прикраси, знаряддя праці, речі вжитку та інше.

Назва походить від слів «декор» – прикрашати та «прикладне» – відносно до предметів та виробів.

Отже – це вид мистецтва, твори якого є частиною оточуючого людину предметного середовища і мають не лише функціональне призначення, а й одночасно естетичне оформлення.

Виробам притаманні високий ступінь художнього узагальнення форми та змісту, утилітарність, функціональність, наслідування традицій і часто канонічність.

Засоби виразності:

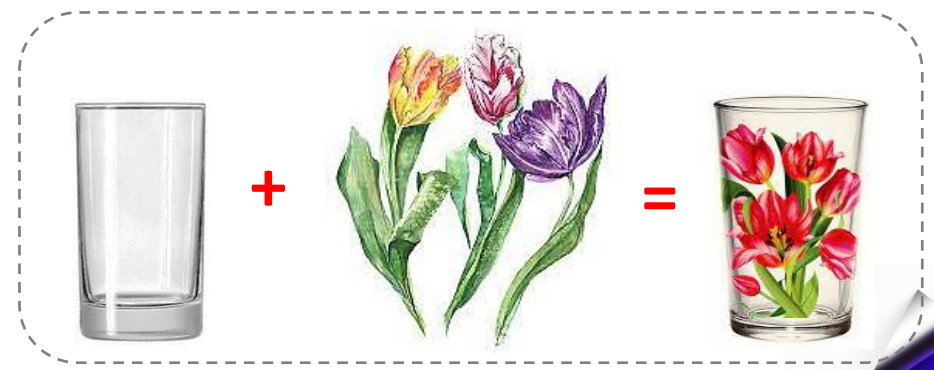
- **Фактура** – формування поверхні.
- **Текстура** – природний візерунок на поверхні матеріалу.
- **Колір** – забарвлення.
- **Графічність** – засоби виразності виконання: лінії, крапки, плями, силуети.
- **Пластичність** – гнучкість, податливість, можливість зміни форми.
- **Ажурність** – форма, що містить наскрізні отвори, просвіти.

Основна особливість творів декоративно-ужиткового мистецтва – форма, співвідношення, кольорова гама, об'єми спрощуються та стилізуються і часто виражені у різноманітних символах.

Закони естетичного створення виробів:

- **Цілісність** – поєднання окремих елементів в єдине ціле (неподільність, підлеглість і групування елементів та частин композиції твору).
- **Тектоніка** – гармонійна взаємозалежність формотворення (виражається формулою: функція-матеріал-конструкція-форма).
- **Закон масштабу** – відповідність розмірів виробів до розмірів людини для зручності використання.
- **Пропорційність** – співвідношення окремих частин між собою.
- **Гармонійність** – узгодженість окремих елементів композиції, відсутність протиріччя між різними геометричними та фізичними (колір, маса, фактура) характеристиками.
- **Контраст** – значна або помітна різниця, наприклад, у кольорі предметів, їх яскравості, розмірах, властивостях тощо. Контраст завжди проявляється у порівнянні.
- **Композиція** – поєднання окремих компонентів; складання цілого з окремих частин. Основна ознака – цілісність форми.
- **Композиційні прийоми:**
  - *ритм* – повторюваність окремих елементів;
  - *симетрія* – взаємний порядок у розташуванні і поєднанні елементів;
  - *асиметрія* – відсутність симетрії;
  - *спрощення* – узагальнення зображення природних форм;
  - *стилізація* – спрощення предмета чи елементів оформлення за формою та кольором на основі відбору найвиразніших його рис;
  - *динаміка* – зорове уявлення руху;
  - *статика* – відсутність руху, спокій врівноваженість.

Техніки художньої обробки найпоширеніших матеріалів

Деревина:

- видовбування
- вирізування
- виточування
- розпис
- випалювання
- інкрустація
- інтарсія
- ... ..

Метали:

- карбування
- інкрустація
- гравіювання
- штампування
- протравлювання
- гальванопластика
- ... ..

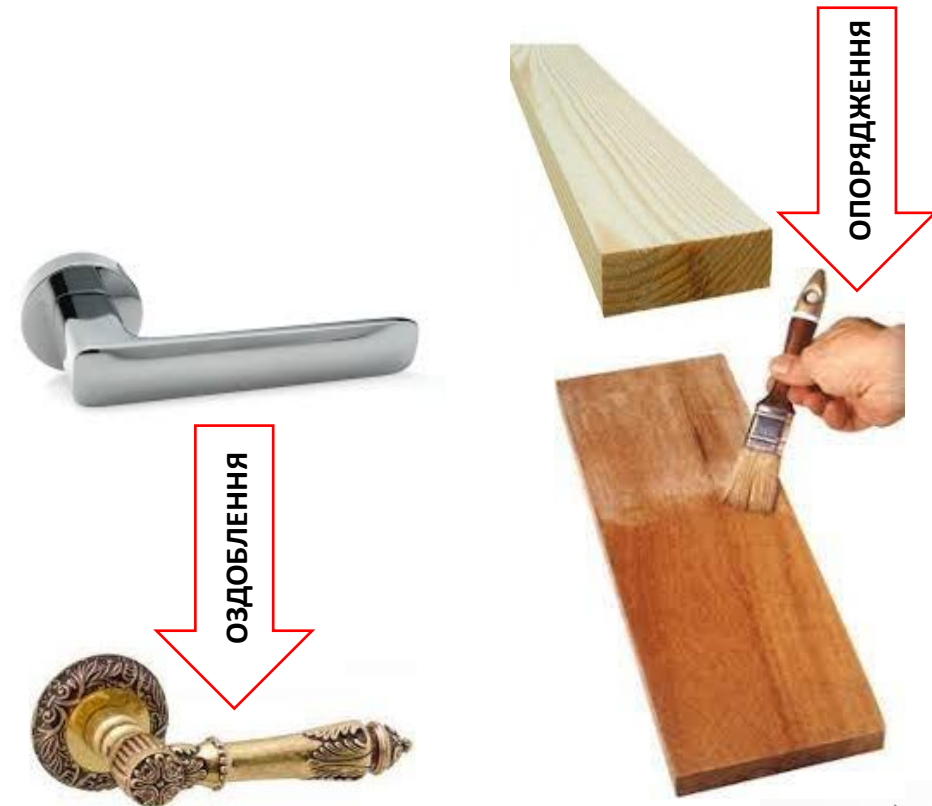
Тканини:

- вишивка
- аплікація
- художнє ткацтво
- печворк
- тиснення
- набійка
- батик
- в'язання
- перфорація
- принтування
- ... ..

Виготовлення виробу завершується:

- **Опорядженням** – створенням на поверхні виробу в залежності від його матеріалу, призначення та середовища використання такого покриття (фарбування, лакування, просочування, лудіння, анодування тощо), яке захищатиме його від зовнішніх впливів: пилу, вологи, температури, механічних пошкоджень, світла тощо.
Види опорядження столярних виробів можна розділити на такі групи: прозоре, непрозоре, імітаційне і спеціальне.
- **Оздобленням** – наданням зовнішньому вигляду неповторності та естетичного вигляду, найчастіше виконанням певних технологій декоративно-ужиткового мистецтва (різьблення, пірографія, аплікація, вишивання тощо).

Інкрустація дротом — це мистецтво вставляння вузьких стрічок металу в пази, вирізані на дерев'яній поверхні, формуючи таким чином на ній малюнок.

Хоча ця техніка називається інкрустацією дротом, на практиці краще використовувати вузькі смужки металу різної товщини. Їх можна отримати, обстукавши на рівній оправці молотком дріт круглого перерізу, надавши таким чином плоского. Але набагато зручніше прокочувати дріт між вальцями – так він матиме рівномірну по усій довжині товщину. Часто замість дроту нарізають тоненькі смужки із листового металу, які зручніше вбивати в поверхню деревини.

Для інкрустації можна обирати будь-які метали, але найчастіше використовують такі: латунь, мідь, сталь, алюміній, олово і навіть срібло. Щоб надати металу більшої пластичності, його відпалюють: нагрівають до червоного кольору і повільно охолоджують на повітрі. Це доцільно робити в тих випадках, коли метал жорсткий і під час вбивання в поверхню деревини частина смужки вилазить із пазів.

Часто разом із металом використовують вставки інших матеріалів: пластмас, деревини, перламутру тощо.

Цікавий ефект надає заповнення площин малюнка: застосуванням техніки пірографії (випалювачем крапками заповнюють площини), заливання кольоровими лаками, використанням в якості заповнення змішаних з клеєм порошкоподібних речовин (кава, тирса, солі тощо).

Послідовність виконання інкрустації дротом

1. Розмістіть усі матеріали та інструменти на рівній поверхні.
2. Намалюйте (переведіть, обведіть шаблон) малюнок на дереві простим олівцем.
3. Інструментами для різьблення деревини акуратно виріжте в заготовці тонкі неглибокі лінії по контурах малюнка. Ширина канавок має бути трохи вужчою за дріт чи товщину смужки металу. Під час роботи ніколи не спрямовуйте лезо в сторону руки чи тіла. Пам'ятайте, що леза різців надзвичайно гострі та небезпечні.
4. Прокладіть дріт поверх малюнка і вигніть його так, щоб він відповідав пазам. Для довгих канавок використовуйте кілька шматків дроту.
5. Для попередження випадання дротини з поверхні виробу, іноді перед його вставлянням в пази їх заливають клеєм. Варто брати клей, який призначений для склеювання деревини і металу та не змінюватиме колір деревини.
6. Вставте дріт у пази, злегка постукуючи по ньому молоточком (часто використовують гумовий молоток). Дротина має міцно триматися в канавках.
7. Якщо не використовували клей, змочіть губку та протріть деревину навколо дроту. Деревина набухне і буде міцніше утримувати дріт на місці.
8. Обпиляйте напилками виступаючі над поверхнею частини металу.
9. Відшліфуйте виріб, поки не отримаєте гладку поверхню.
10. Для контрастнішого виявлення отриманого малюнка, деревину просочують прозорими фарбами чи лаками. При цьому текстура деревини стає більш виразною.
11. Щоб виріб довше зберігався, його покривають лаком чи мастикою.

1) На дерев'яній заготовці закріпити виконане на папері контурне зображення

2) Випалити на глибину 1-2 мм випалювачем контури зображення

3) Залити випалені канавки клеєм

4) Вставити в канавки дріт або тонькі смужки металу

5) Забити їх в деревину молотком

6) Дати остаточно висохнути

7) Зачистити наждачним папером

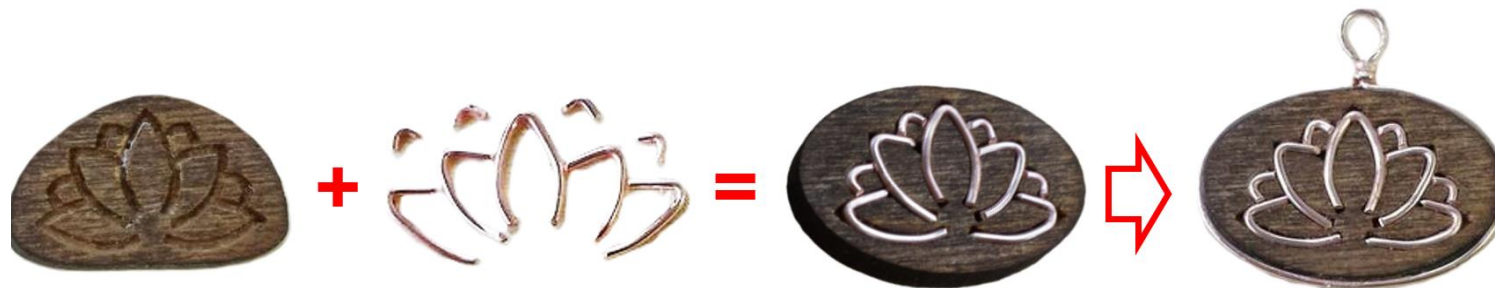
8) Перевірити роботу (метал не повинен виступати над поверхнею деревини)

9) Зафарбувати поверхню деревини

10) Полакувати поверхню виробу

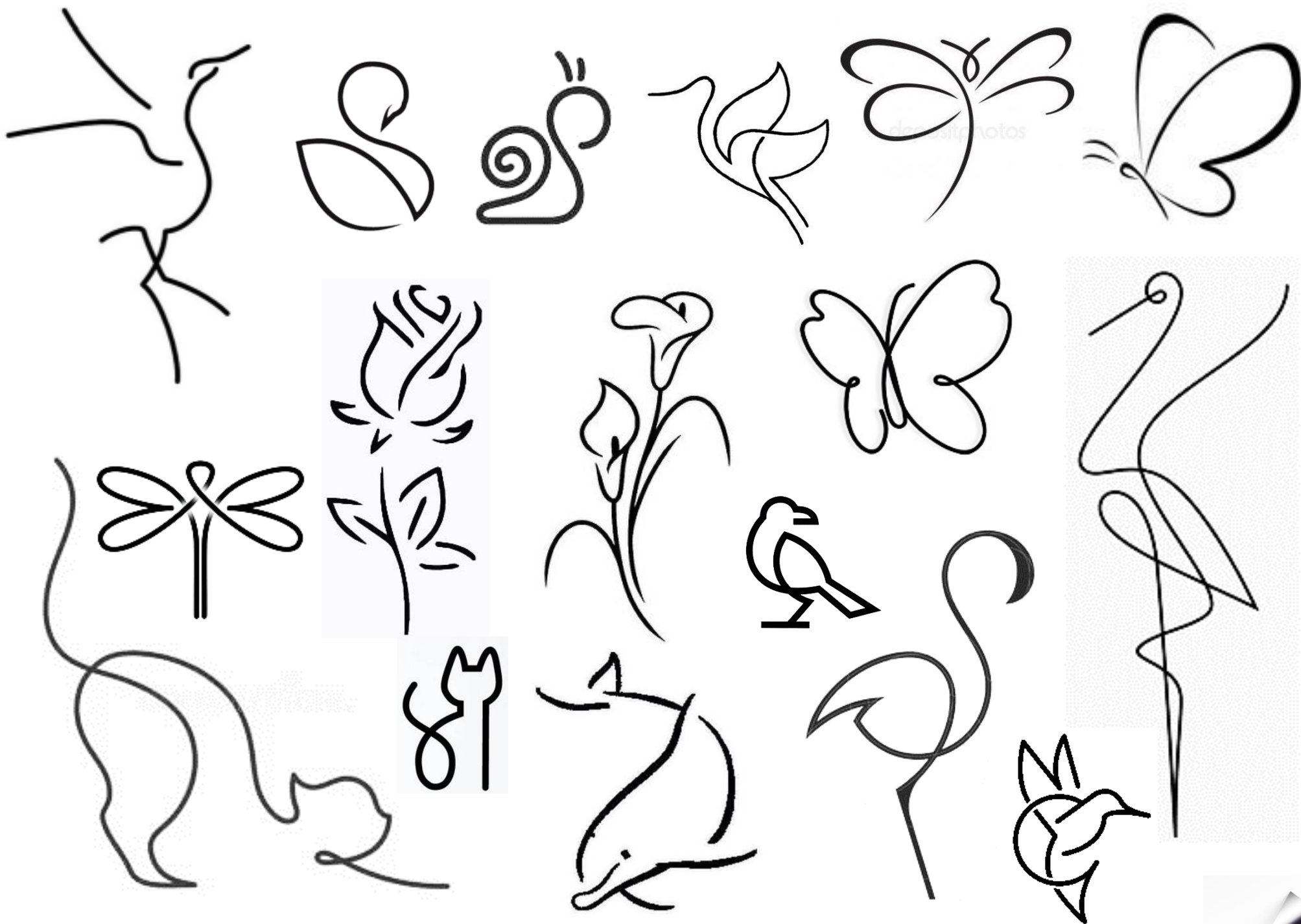

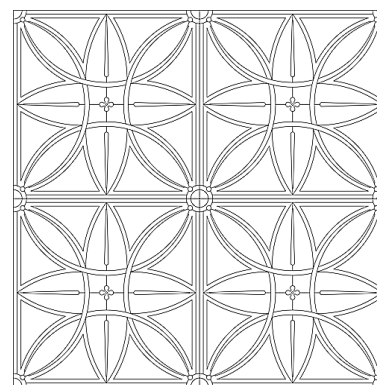
Послідовність виконання роботи:

- 1) Випиляйте з деревини форму кулона.
- 2) Підготуйте лицьову площину виробу для оздоблення.
- 3) Надрукуйте або виконайте ескіз малюнка.
- 4) За допомогою копіювального паперу перенесіть зображення на поверхню заготовки.
- 5) Вирівняйте мідний дріт товщиною 2-3 мм.
- 6) Можна обстукати на оправці по всій довжині дроту молотком для надання плоского перерізу:
- 7) Виміряйте діаметр дроту для визначення глибини канавок.
- 8) Виконайте різцем (спробуйте випалювачем) канавки по контуру малюнка на глибину 1-2 мм.
- 9) За контурами підготуйте з мідного дроту його елементи.
- 10) Перевірте відповідність окремих деталей із дроту заглибленням контурів малюнка.
- 11) Охайно залийте їх клеєм.
- 12) Вставте деталі у відповідні місця і обережно простукайте їх молоточком для надійного закріплення.
- 13) Після висихання клею зачистіть виступаючі над дерев'яною поверхнею частини дротини напилком.
- 14) Зачистіть всю поверхню виробу дрібнозернистою наждачною шкуркою.
- 15) Деревину світлих порід бажано покрити морілкою для збільшення контрасту малюнка.
- 16) Покрийте поверхню виробу прозорим лаком чи просочіть рослинною оливою.
- 17) За бажанням просвердліть отвір або обтягніть контури дротиною та виготовте зверху кільце для підвішування.

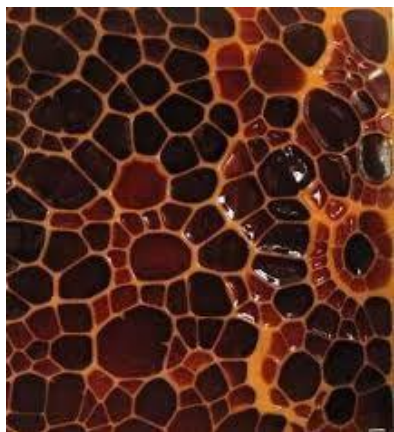

Термін *Jacarelado* походить від португальського слова *jacar*, що позначає кайман, алігатор або ящірка. Батьківщиною технології вважається Бразилія, звідки *jacarelado* поширилося по всьому світу. Ця техніка у нас називається несправжньою мозаїкою, оскільки незвичне нанесення фарб при висиханні створює мозаїчний малюнок схожий на крокодилячу шкіру. Бразильці розробили три варіанти виконання мозаїки, що дають різні ефекти при висиханні.

Ця технологія дає можливість розкрити свій естетичний та творчий потенціал, спробувати себе в абстрактному живописі, пофантазувати, а також створити незвичайний виріб.

Інструменти і матеріали:

- вітражні або акрилові фарби;
- клей ПВА;
- шприци, соломинки або піпетки;
- шпатель;
- зубочистки;
- пензлики або валик для нанесення клею.

Послідовність виконання роботи для отримання ефекту шкіри крокодила

1. Підготовка поверхні.

Спочатку готується робоча поверхня виробу, яка повинна бути рівною та гладкою, знежиреною і не має помітних ушкоджень. Після цього можна розпочинати створення малюнка.

2. Грунтування поверхні.

Для цього використовують клей ПВА середньої густоти, який наноситься товстим шаром і рівномірно розподіляється пензлем (валиком, шпателем, ножом) на горизонтальній поверхні. Важливо, щоб цей шар добре ввібрався в основу – інакше рельєфний візерунок буде не якісним. Після цього йому треба дати просохнути, інакше створити рельєф не вдасться.

Якщо потрібен фон певного кольору, то поверх ґрунтовки, наносять фарбу, трішки її підсушують і додають ще шар розбавленого водою клею.

3. Нанесення фарби.

У піпетку (шприц, соломинку) набирають фарбу і дуже обережно розподіляють крапельки по поверхні. Кожна крапелька згодом імітуватиме окремий елемент мозаїки. При попаданні фарби на шар клею – крапелька тоне, утворюючи заглиблення на поверхні. При висиханні виходить красиво увігнута півсфера. За потреби можна підправити контури зубочисткою, виконати малюнок, збільшити насиченість кольору, додаючи ще фарби.

4. Сушіння.

Цей процес відбувається дуже довго і може зайняти кілька днів, тому що поверхня має висохнути в природних умовах, адже шар клею досить товстий. Сушити феном або обігрівачами не варто, -- малюнок попливе і не буде очікуваного ефекту крокодилової шкіри.

5. Закріплення.

Після висихання виріб можна покрити водостійким лаком для більшої міцності та блиску. Якщо потрібно задекорувати кілька граней, наприклад, шкатулки, то приступати до оздоблення нової сторони можна лише після того, як висохла попередня.

Машинна вишивка на одязі, яку ще називають *комп'ютерна вишивка* є одним з найбільш довговічних методів нанесення зображення на тканину для оздоблення виробу.

Таке оздоблення має ряд переваг: вишивка не линяє при частих праннях, не вигоряє на сонці, стійка до високої температури, агресивних середовищ і до тертя. А також значно зменшує трудоемкість та заощаджує час виготовлення речей, що здешевлює вартість виробів і робить їх більш доступними споживачам.

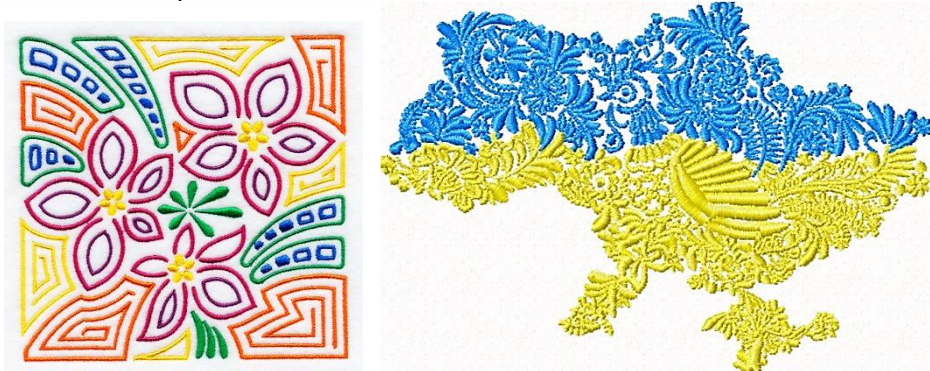
Вишивати можна на різних тканинах і виробках, наприклад: футболках, сорочках, торбинках, сумках, рушниках, головних уборах, скатертинах тощо. Однак, машинна вишивка може застосовуватися не тільки для створення вишитих зображень, а й для заповнення орнаментом (у смужці, безперервним) площини виробу.

Види машинної вишивки:

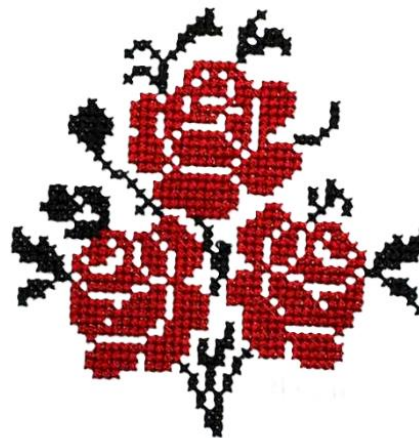
- 1) **Вільно-ходова** - використовується машинка, налаштована для штопання, що вимагає вправності виконання рівномірних стібків.
- 2) **Комп'ютерна** - виконується спеціальними автоматичними машинами для вишивки за заданою майстром програмою.

Види вишивальних машин:

- **Професійні.** На таких машинах встановлено близько двох десятків голок з відповідними головками-тримачами, а також великі п'яльці. Вони можуть вишивати одночасно кілька виробів.
- **Побутові.** Мають вигляд звичайних швейних машин. Застосовуються в ательє і вдома. Дозволяють працювати тільки з одним виробом і вимагають змінювання нитки людиною.

Традиційні українські візерунки асоціюються з вишивкою хрестиком. Але в наш час – в епоху комп'ютерів і інтернету, ручна вишивка стає все більш схожою на хобі талановитих майстринь.

Відрізнити ручний хрестик від машинного зможе тільки досвідчений спеціаліст: ручна вишивка створюється за допомогою однієї верхньої нитки, а в машинній – візерунок створюється за допомогою двох ниток (нижньої та верхньої).

В ручній вишивці хрестик складається лише з двох перехресних стібків, а в машинній їх п'ять. Але вишивальна машина створить візерунок з п'яти стібків набагато швидше, ніж майстриня з двох.

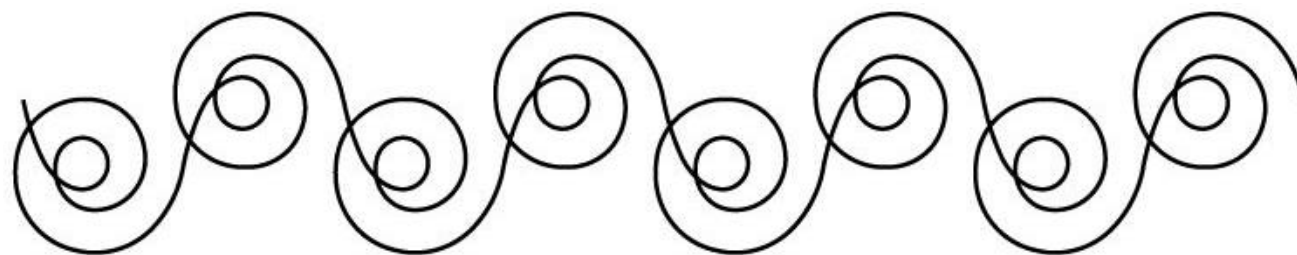
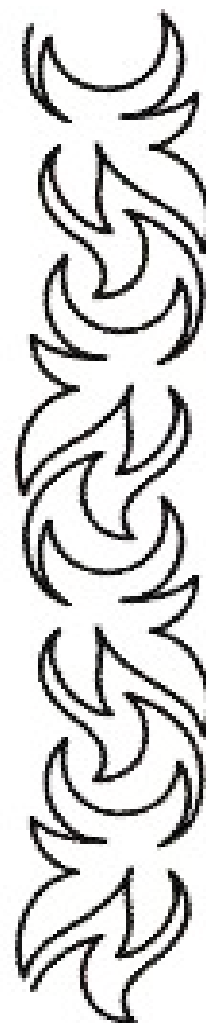
Поради:

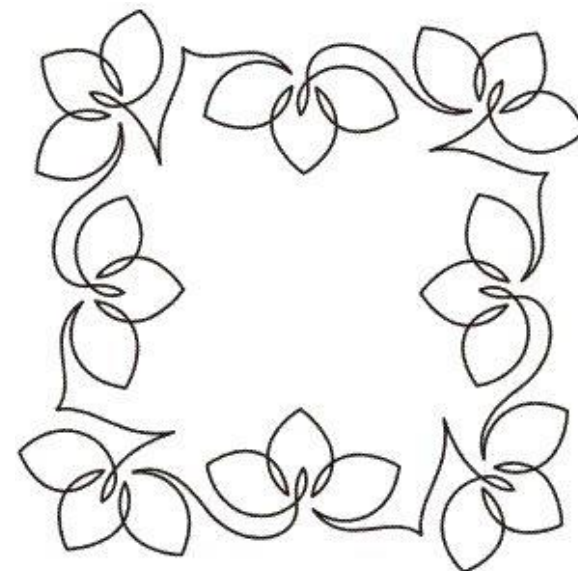
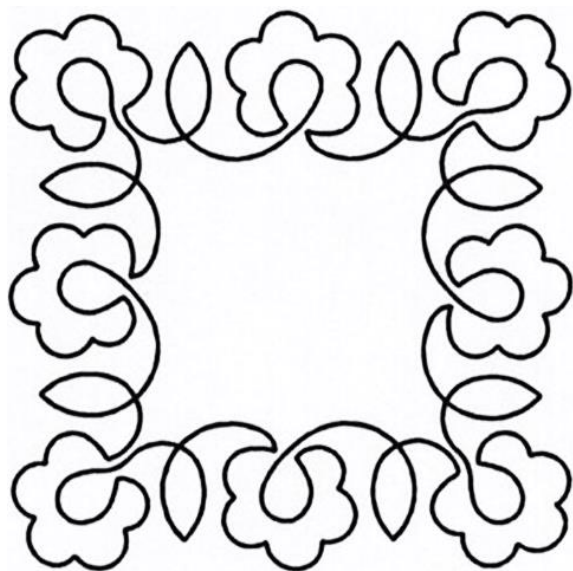
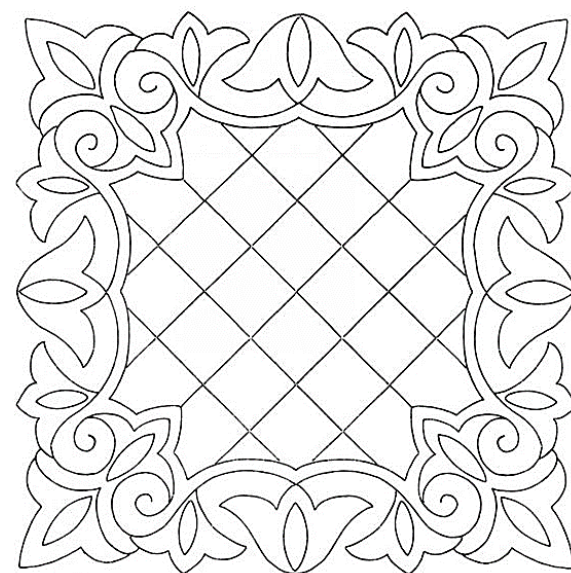
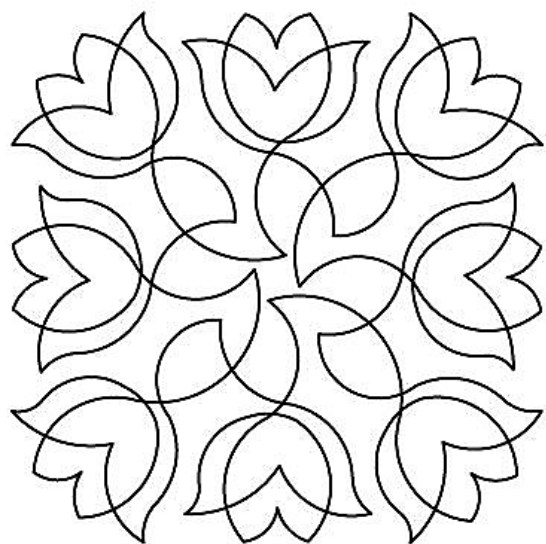
Під час вишивання варто скористатися **підкладками**:

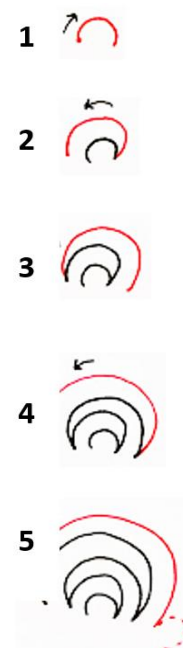
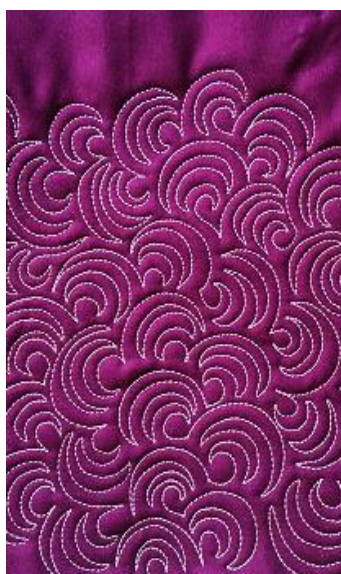
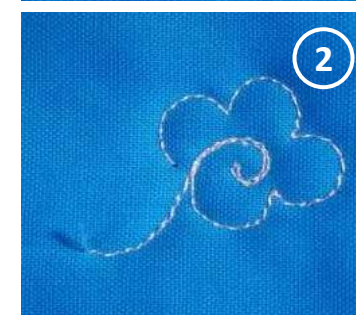
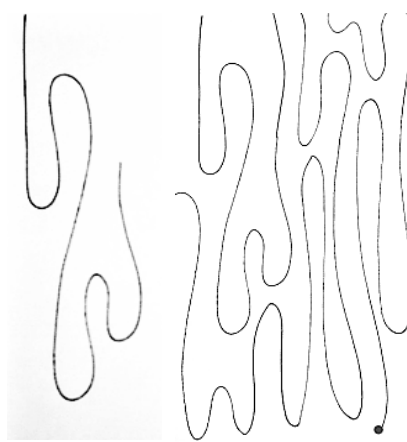
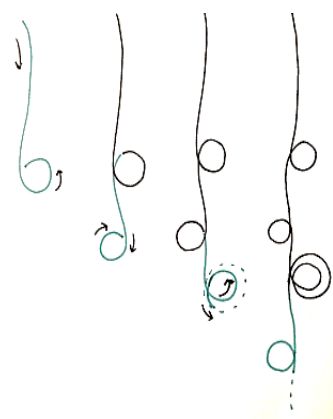
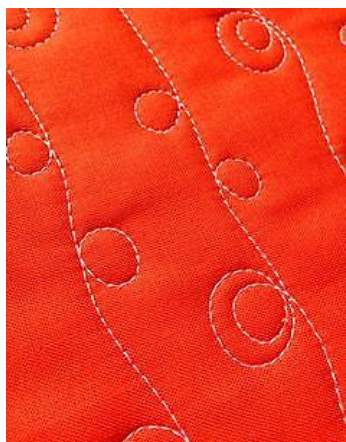
- **Клейовий флізелін** допомагає стабілізувати тканину. Для цього його приклеюють на виворіт тканини за допомогою праски. Після закінчення вишивання, його легко відірвати.
- **Фільмопласт** – папір, липкий з одного боку і покритий захисним покриттям з іншого.
- **Термогаз** – матеріал, що легко руйнується під дією температури. Закінчивши вишивку, на виворіт виробу ставиться до 30 секунд праска, нагріта до температури 120-180 градусів.
- **Водорозчинна плівка** – використовується у випадку пухкої основи (трикотаж, велюр, махра, вельвет). Дає змогу зберегти найтонші деталі машинної вишивки.

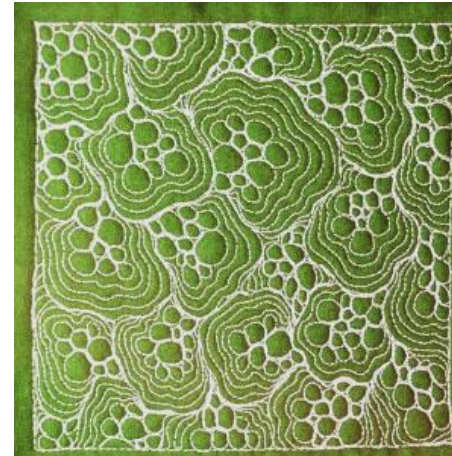
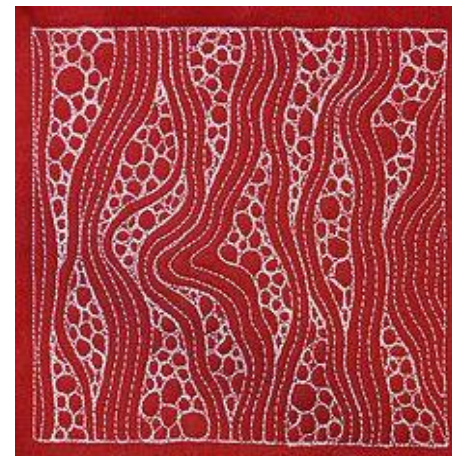
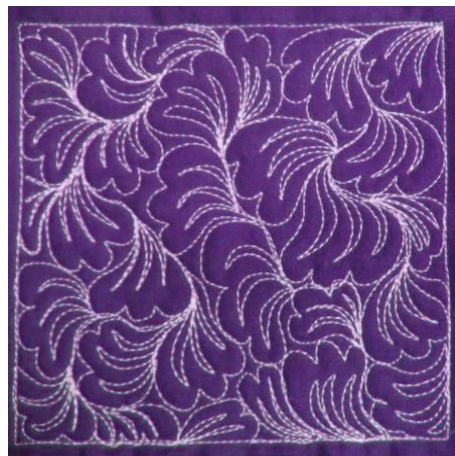
Нитки:

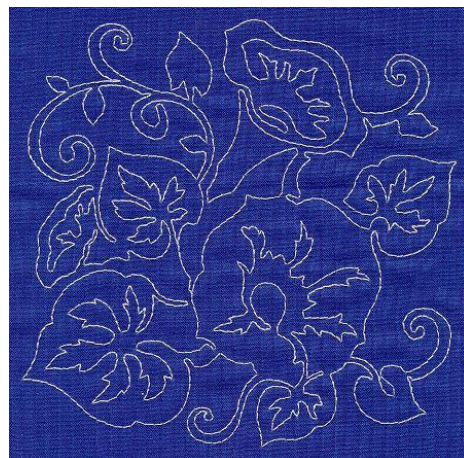
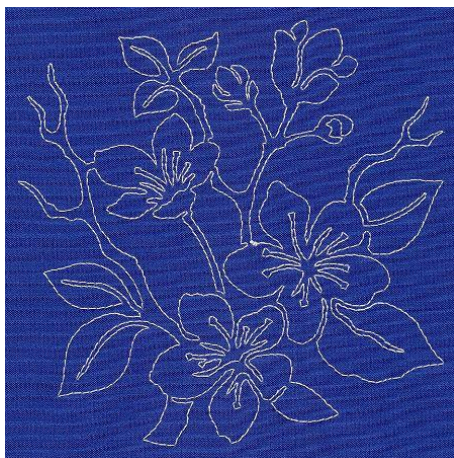
- **Віскозні** – гарно блищать
- **Поліестерові** – міцні, використовують для одягу.

ЗРАЗКИ ВИРОБІВ З МАШИННОЮ ВИШИВКОЮ

Декупаж (*decoupage*) – перекладається з французької мови, як «вирізати». По суті, це аплікація з паперу.

Ця техніка оздоблення предметів побуту була винайдена китайськими селянами ще в XII столітті, коли вони почали прикрашати різні речі тонким кольоровим папером.

Цей вид мистецтва набув особливого поширення в XVII ст. у Франції. У той час декупаж називали мистецтвом бідняків. Оскільки вартість нових предметів інтер'єру була великою, то вони почали прикрашати старі меблі та інші предмети своїми руками.

До XIX століття в країнах Європи техніка декупажу набула такої популярності, що картинками почали обклеювати все: від шкатулок і до музичних інструментів.

В наш час ця техніка також користуються попитом у майстрів. Адже виробу досить легко оздобити. Крім того, декупаж здатний надати нове життя старим речам, надаючи їм оригінальності та вишуканості.

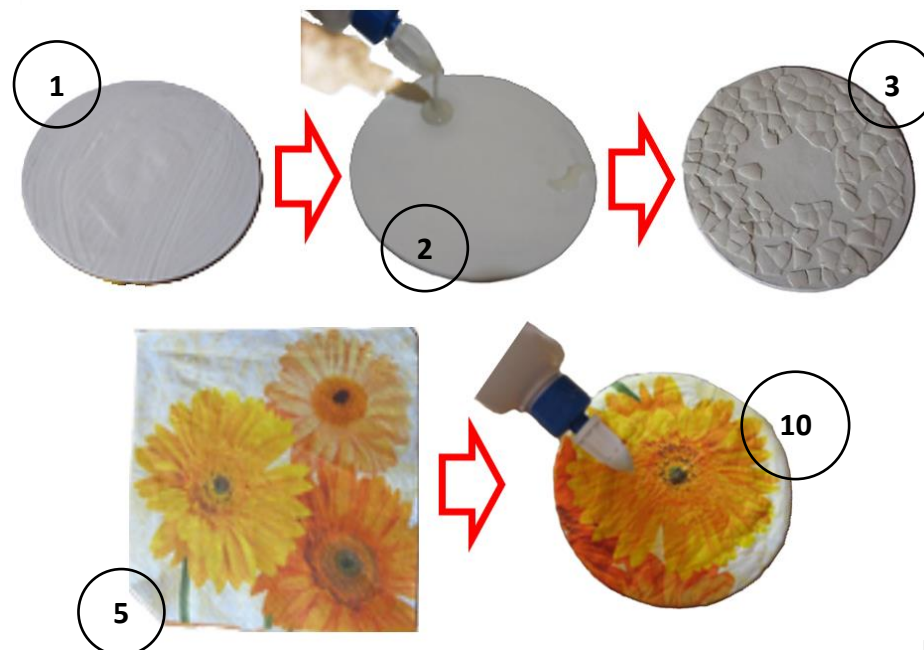
Матеріали та інструменти:

- Тарілка
- Шкаралупа з яєць - 4 шт.
- Клей ПВА і вода
- Біла акрилова фарба
- Набір фарб для декупажу
- Акриловий лак
- Серветка з мотивом

Послідовність виготовлення декупажу тарілки

1. Помити тарілку засобом для миття посуду.
2. Після висихання змастити поверхню клеєм ПВА.
3. Викладати маленькі шматочки вимитої і сухої шкаралупи, трохи придавлюючи її, потрібно починаючи з центру тарілки.
4. Після висихання двічі все пофарбувати білою акриловою фарбою, просушуючи кожен шар фарби 1 годину.
5. Коли висохне фарба, накладати вирване зображення серветки плоским тонким пензликом з центру тарілки, добре промазуючи клеєм ПВА. При цьому слідкувати, щоб не утворювалися пухирці.
6. Дати підсохнути клею 2 години.
7. На всю поверхню тарілки із декупажем налити ще один шар клею ПВА і добре розмастити.
8. Дати висохнути одну добу.
9. Зафарбувати де потрібно акриловою фарбою білі поля тарілки, підібравши колір фарби під колір серветки.
10. Коли фарба добре висохне, тарілку обов'язково пофарбувати лаком, який надасть їй блиску і зробить малюнок на тарілці більш виразним та стійким до негативного впливу середовища.

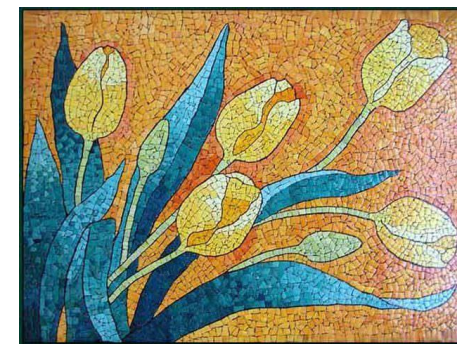
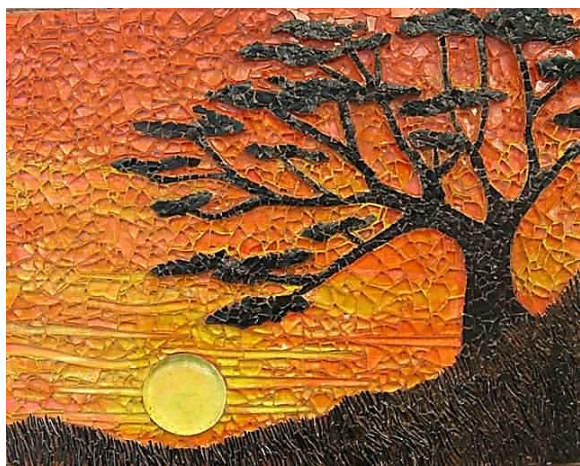
Декор яєчною шкарлупою відноситься до одного з найбільш простих видів оздоблення. З його допомогою поверхні набувають мозаїчну фактуру, а поєднання з технікою декупажу зробить малюнки ще більш витонченими та вишуканими. На відміну від традиційного декупажу поверхня ніби покривається тріщинами – створюється ефект кракелюру.

Яєчної шкаралупою можна прикрасити будь-які тверді поверхні: підвазонники, пляшки, банки, вази, картини і навіть меблі.

Декорування не вимагає від вас ні особливого вміння, ні спеціальних інструментів, а шкаралупа від яєць – дешевий і не дефіцитний матеріал, який майже в кожному домі викидається в сміттевий кошик.

Підготовка шкаралупи для рукоділля

- 1) Спочатку шкаралупу потрібно ретельно промити в мильному розчині. Мило можна замінити на спирт або іншу дезінфікуючу рідину. Іноді шкаралупу проварюють 10-15 хвилин в окропі.
- 2) Потім видаляють внутрішню плівку і добре просушують.
- 3) Після цього їх подрібнюють, провівши кілька разів качалкою. При цьому потрібно контролювати, щоб не утворилося багато дрібних частинок.

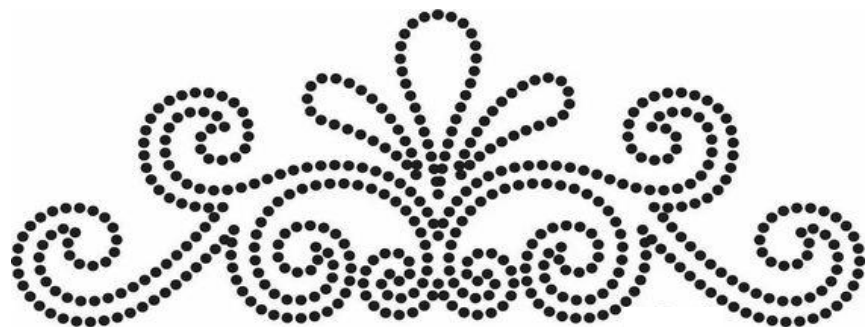
Послідовність роботи

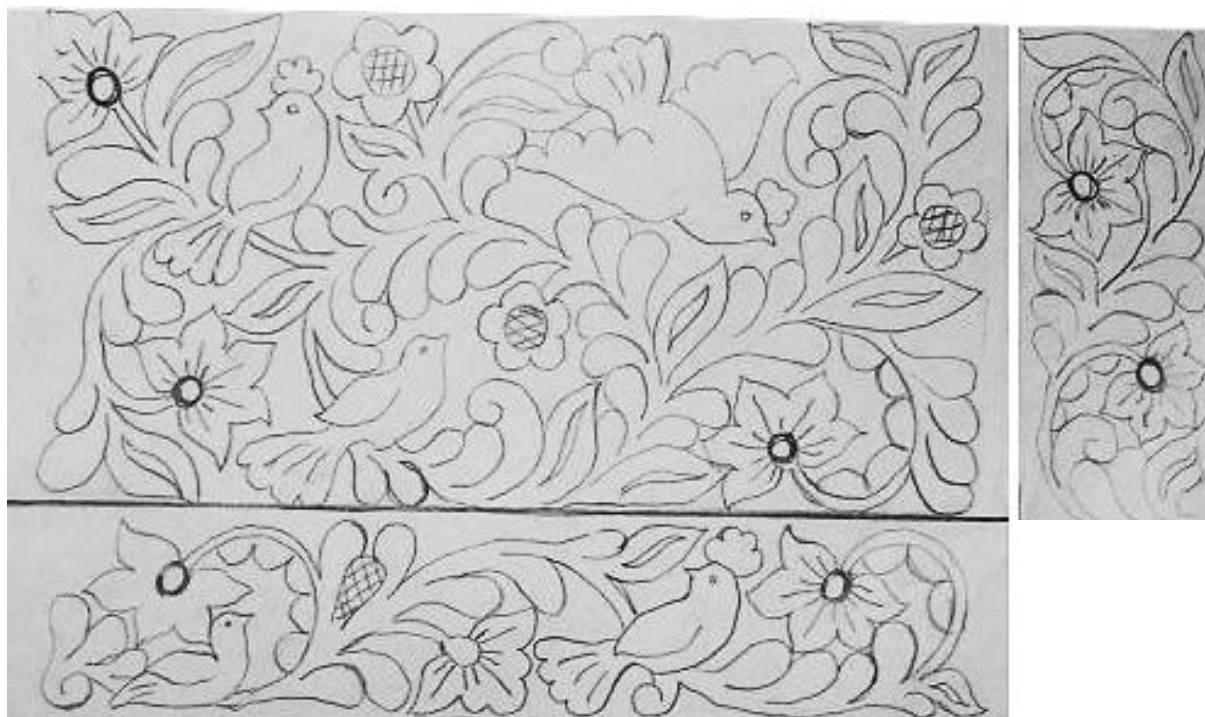
1. Приклеїти дрібні частинки шкаралупи до основи (вази, дошки, пляшки, банки, коробочки тощо).
2. Для фіксації на поверхні використовують клей ПВА. Важливо правильно відбирати уламки шкаралупи так, щоб при склеюванні між ними була мінімальна відстань.
3. Дати виробу повністю висохнути.
4. За потреби, розмалювати фарбами (рекомендується акриловими) потрібних кольорів.
5. Покрити виріб ґрунтовкою.
6. Після висихання ґрунту наклеїти серветки. Зазвичай застосовують тришарові серветки.
7. Фарбами домалювати дрібні елементи зображення.
8. Для надійної фіксації бажано покрити виріб лаком. Це також захистить виріб від вологи та механічних пошкоджень.

ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИКОНАННЯ РОБОТИ

- 1) З картону підготувати бічні стінки коробки
- 2) На них намалювати елементи орнаменту
- 3) Капроновий шнур змочити клеєм ПВА
- 4) Шнур викласти по контурах зображення
- 5) Дочекатися поки повністю висохне
- 6) Склеїти між собою бічні стінки і дно (з внутрішньої сторони)
- 7) Зафарбувати чорною фарбою
- 8) Коли фарба просохне протерти її вологою губкою

ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИГОТОВЛЕННЯ

- 1) Підготувати циліндр із деревини, картону чи жерсті
- 2) Покрити білою ґрунтовкою
- 3) Коловими рухами палички зробити на шпаклівці безперервний узор
- 4) Дати просохнути
- 5) Пофарбувати в світлий колір
- 6) Після висихання нанести тампоном темну фарбу
- 7) Дати просохнути і покрити лаком

У молоді завжди знайдуться футболки чи майки, які не втратили свій вигляд, але вийшли з моди або просто набридли, а тому їх і викинути шкода, і одягати не хочеться. Але ж їх можна оновити і перетворити на шикарний одяг. Для цього його можна ефектно прикрасити, чи змінити вигляд, наприклад, перекроївши, пофарбувавши, пришивши аплікацію чи розмалювавши, словом – зробити все, на що здатна ваша фантазія.

Пропонуємо кілька ідей, але перед цим трішки порад, як не зіпсувати виріб:

- 1) Не поспішайте пришивати елементи декору, розрізати одяг чи застосовувати фарбування. Спочатку намалюйте оформлення переробленого виробу чи розкладіть на одязі елементи оздоблення. А потім зробіть невелику перерву на 20 хвилин і оцініть зроблене. Бажано розглядати композицію здалеку, так ви охопите всі елементи в цілому.
- 2) Перед зміною одяг повинен бути чистим. Огляньте також, чи немає дірок, подряпин і плям. А якщо знайдете деякі вади, то починайте оформлення саме з цих місць.
- 3) Враховуйте, з якого матеріалу виготовлена футболка чи майка. Масивні прикраси будуть безглуздо виглядати на тонкій майці.

Легкі перетворення футболки

1. Вирівняти

2. Порізати смужками

3. Зав'язати вузликами

1. Обрізати

2. Скласти і розрізати

3. Результат

1. Обрізати

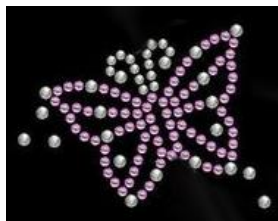

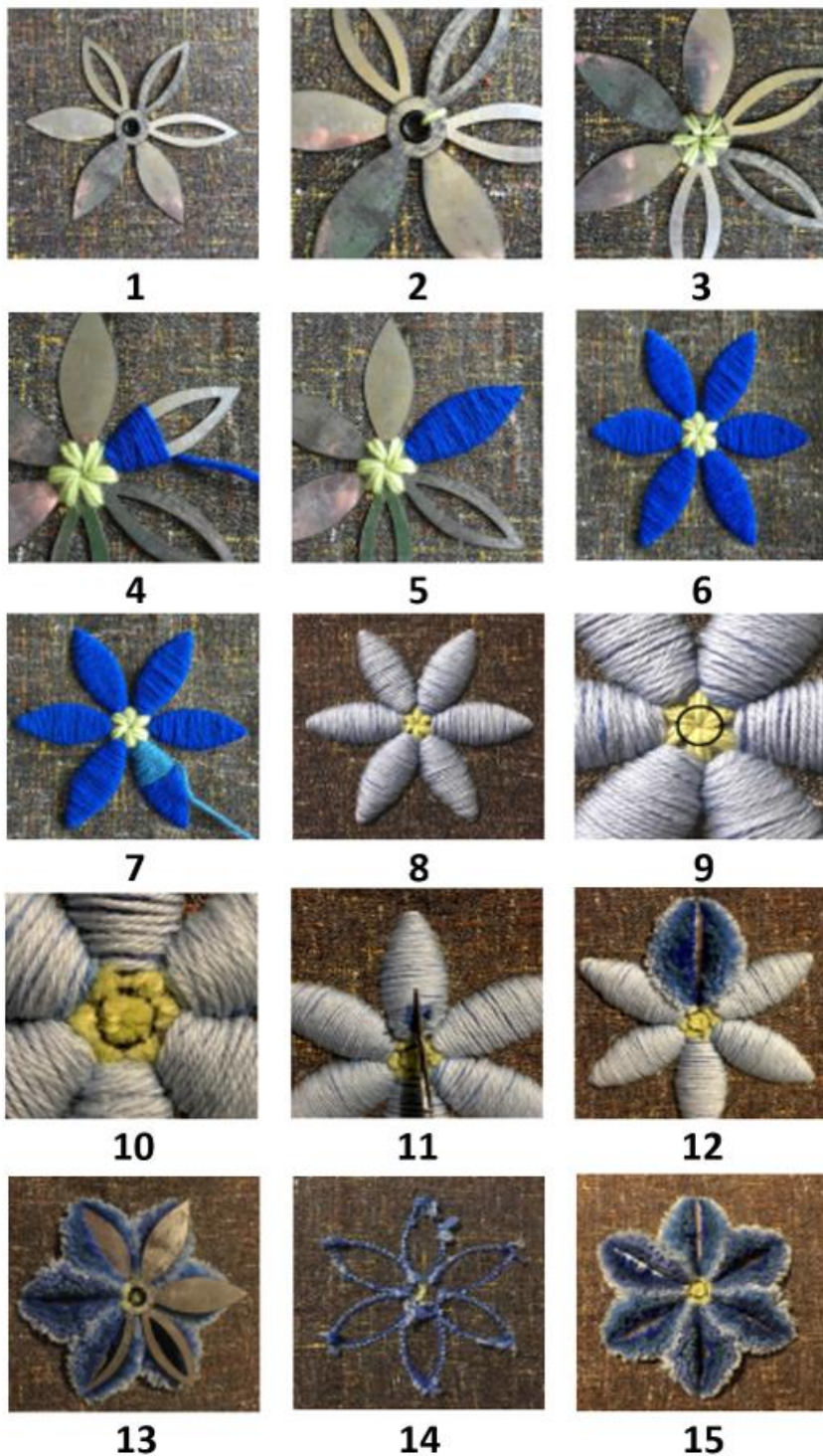
2. Обробити зрізи

3. Зав'язати

Оздоблення футболки камінням чи бісером

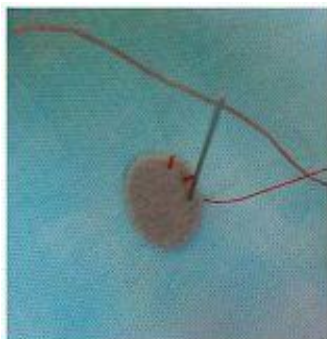

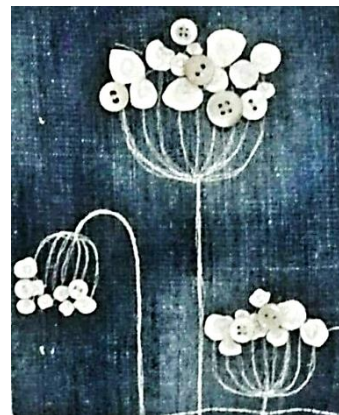
ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИШИВАННЯ

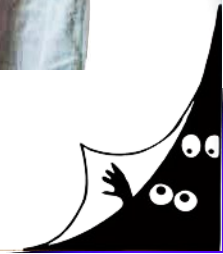
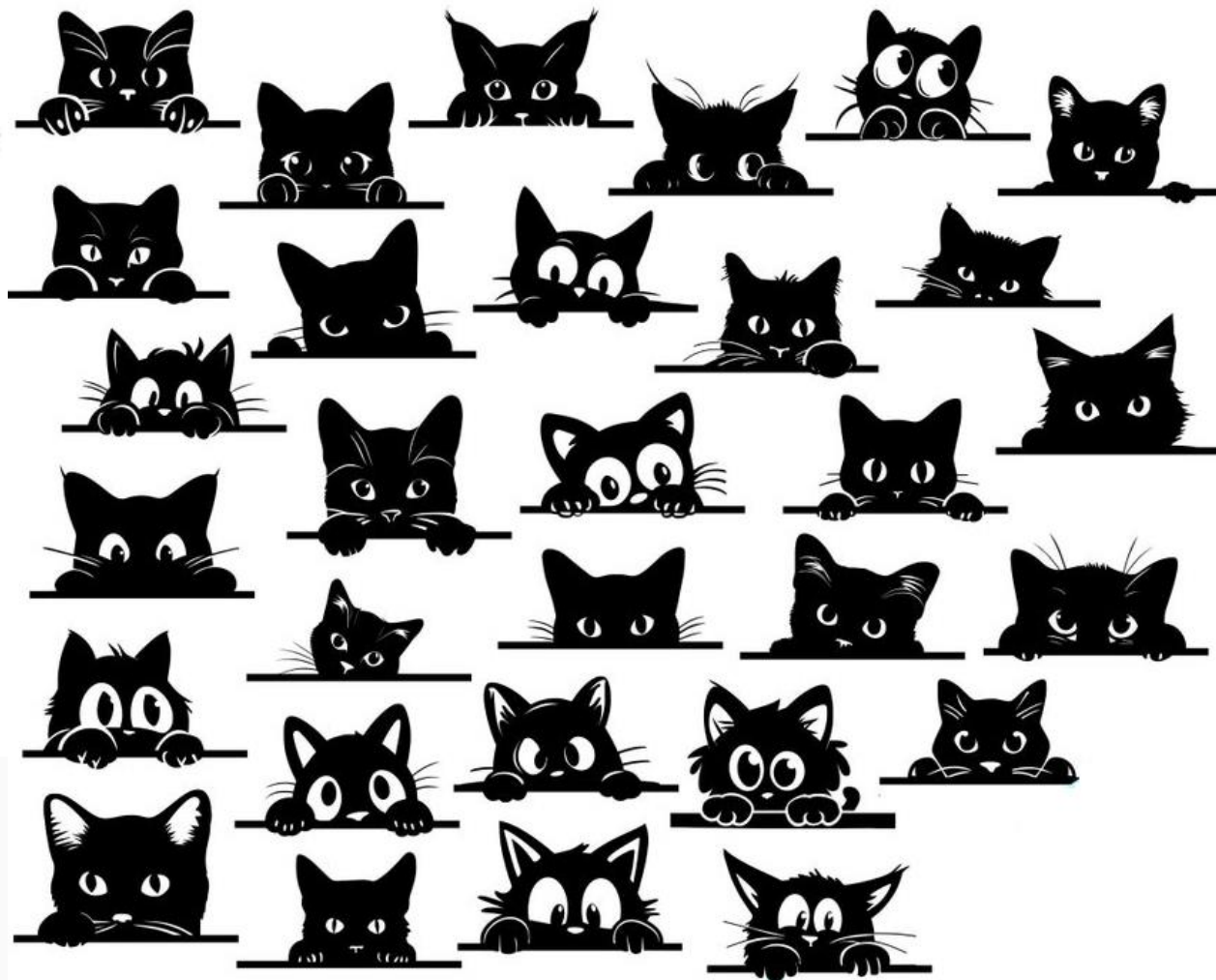
- 1-3 Пришити по колу центр шестипелюсткового шаблону
- 4-6 Обшити пелюстки найтемнішим кольором
- 7-8 Повторити обшивання пелюстків 3-5 раз нитками поступово світліших кольорів
- 9-10 Знову прошити центральну частину шаблону
- 11-13 Розрізати нитки кожної пелюстки квітки
- 14 Вигляд вишивки зі зворотньої сторони
- 15 Розпушити нитки

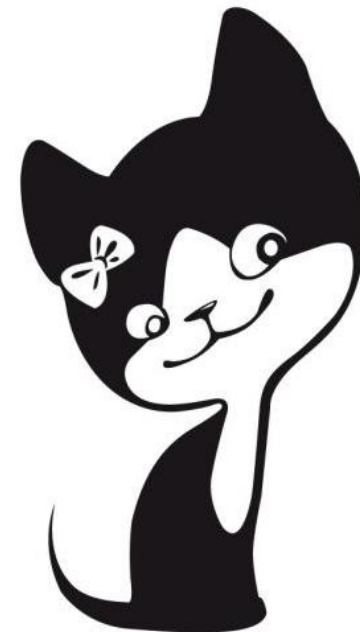
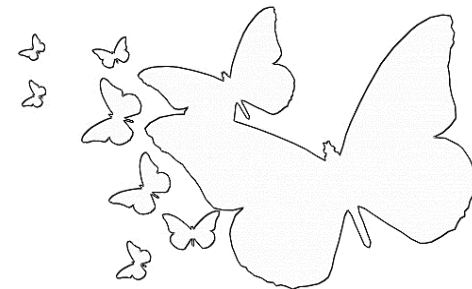

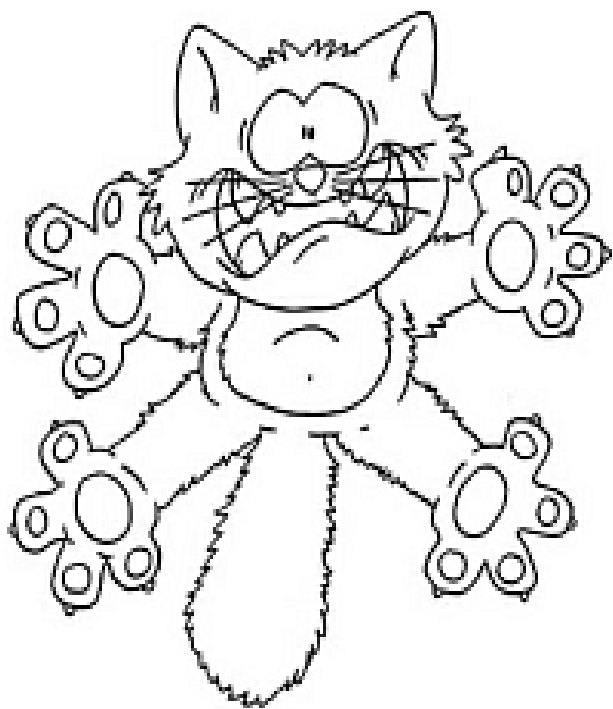

ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИКОНАННЯ РОБОТИ

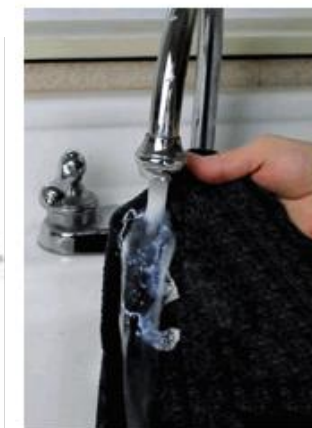
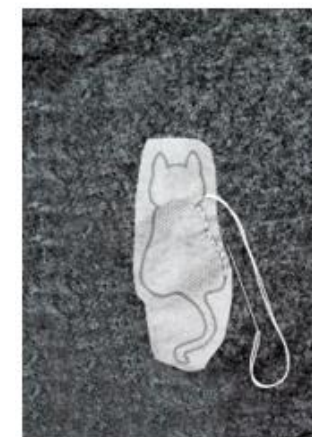
1. Надрукувати принтером зображення на форматі А4
2. Обклеїти скотчем весь аркуш
3. Вирізати різцем (або скальпелем чи канцелярським ножом) контури зображення, підклавши під аркуш скло
4. Підготувати акрилові фарби
5. Підкласти з внутрішньої сторони футболки картон
6. Вирівняти футболку на рівній поверхні
7. Прикріпити шпильками трафарет до тканини
8. Шматок поролону трішки вмочити в фарбу і злегка вдаряючи нанести на тканину фарбу через трафарет, слідкуючи, щоб були чіткі краї і не затікала фарба
9. Дати підсохнути фарбі і обережно зняти трафарет
10. Підправити можливі огріхи зображення і залишити футболку для повного висихання

ПОСЛІДОВНІСТЬ РОБОТИ

- 1) Виконати контурний малюнок на тонкому папері
- 2) Вирізати з припусками
- 3) Пришити нитками контрастного кольору рівномірними стібками контури зображення разом із папером
- 4) Намочити і відірвати папір від тканини
- 5) Прогладити вишивку на одязі

Панно – це декоративний живописний або скульптурний твір, призначений для оздоблення зазвичай стіни чи стелі приміщення. Найпростіший спосіб його виготовлення – картина в рамці, яка може бути виготовлена з будь-якого матеріалу та різноманітними техніками.

Фольга. Винайдена в 1905 році швейцарцем Г. Гаучі.

Спочатку не було зрозуміло для чого можна використовувати цей матеріал, але в наш час він набув широкого поширення. Наприклад, фольгу можна використовувати в кулінарії для приготування страв на відкритому вогні, бо вона може витримувати температуру до 600°C.

Найчастіше, фольга – тонкий лист алюмінію. Але її можна виготовити і з інших металів: міді, олова і, навіть, золота. Для того, щоб зробити фольгу, лист металу розкачують до товщини від 0,001 мм до 0,2 мм.

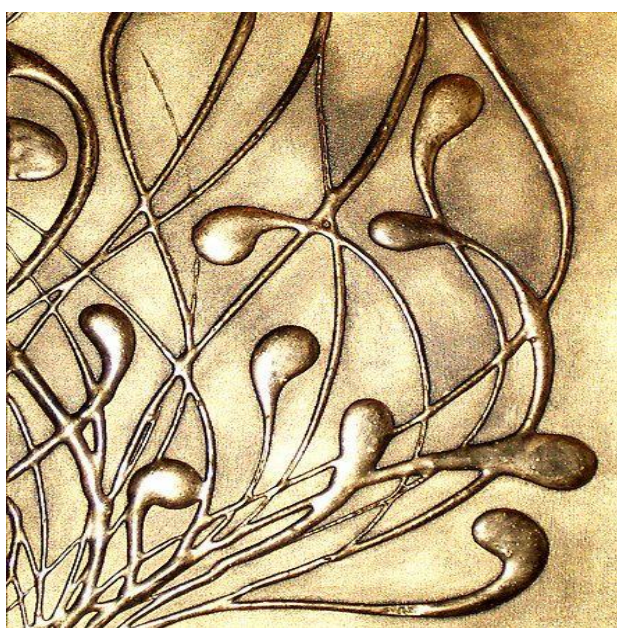
Основні властивості

- Витримує високі температури і заморожування.
- Провідник тепла і електроенергії.
- Гігієнічна і нетоксична.
- Не пропускає воду, стійка до вологи та до корозії.

ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИГОТОВЛЕННЯ ПАННО З ФОЛЬГОЮ

- 1) На лист картону (фанери, ДВП) розмістити композицію із паперу, картону, засушених листочків дерев, гілочок, фурнітури, шпагату, тканини тощо.
- 2) Композицію закріпити клеєм і дати просохнути.
- 3) Знову змазати клеєм всю поверхню і поверх міцно притиснути лист фольги.
- 4) Краї фольги загорнути на задню частину панно і там закріпити скотчем чи клеєм.
- 5) Протерти контури усіх деталей.
- 6) Після висихання рельєфну поверхню фольги можна покрити фарбою чи лаком.

Виконати на картоні зображення і обвести його гарячим клеєм

Промазати фольгу клеєм

Накласти проклеєною стороною фольгу на зображення і протерти (продавити) рельєф

Промазати чорною фарбою (або кремом для взуття). Після висихання протерти

ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИКОНАННЯ РЕЛЬЄФУ ФОЛЬГУВАННЯМ

Ескіз

Клей

Тиснення

Фарбування

МАТЕРІАЛИ

1. Суха гілочка кропу, туї, дерева ...

2. Насіння берези

3. Фольга

4. ДВП або твердий картон

5. Клей

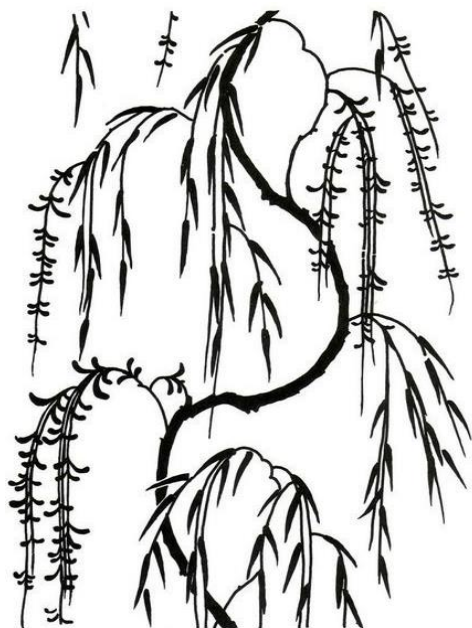
ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИГОТОВЛЕННЯ

1. Підготувати гілочку, схожу на дерево -- покласти на неї тягар, щоб вона набула плоскої форми.
2. На ДВП злегка приклеїти всі елементи композиції.
3. Змазати клеєм фольгу і накласти її поверх композиції.
4. Шматочком тканини притиснути щільно фольгу до композиції.
5. Після висихання клею вставити у рамку і повісити на стіну.

ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИКОНАННЯ ПАННО

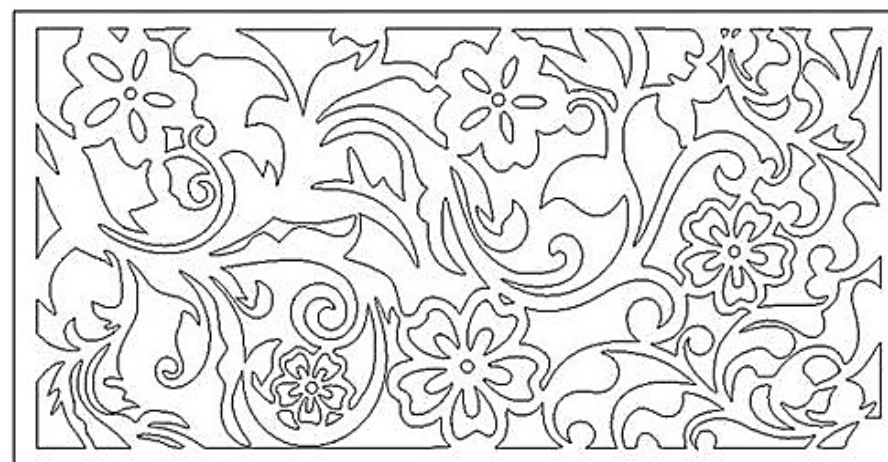
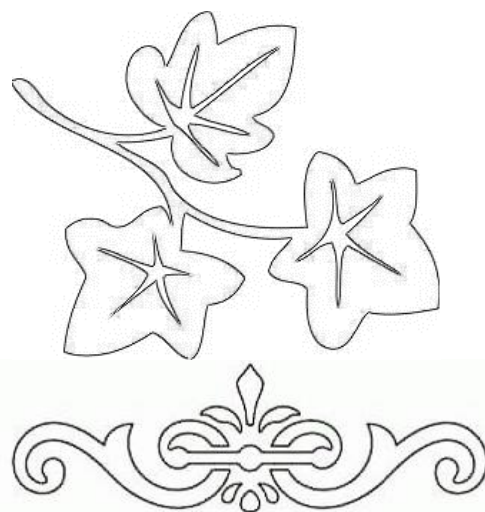
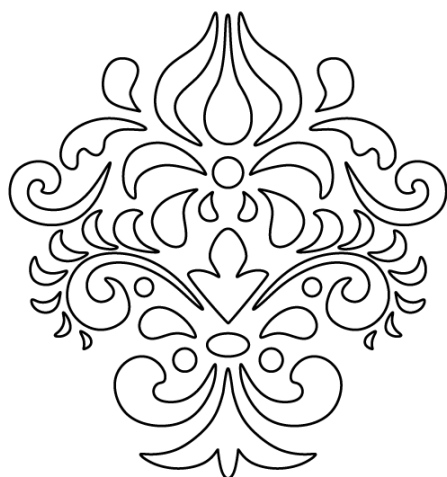
1. Перевести на ДВП контури зображення
2. Залити клеєм площини (на поданому зразку чорного кольору). Як варіант можна викласти зображення, вирізаними з картону елементами
3. Коли висохне намазати рельєф клеєвим олівцем
4. Накрити товстою фольгою, завернувши краї на зворотню сторону
5. Притерти ганчіркою фольгу для виявлення рельєфу
6. Зафарбувати чорною фарбою (можна кремом для взуття)
7. Витерти площини рельєфу

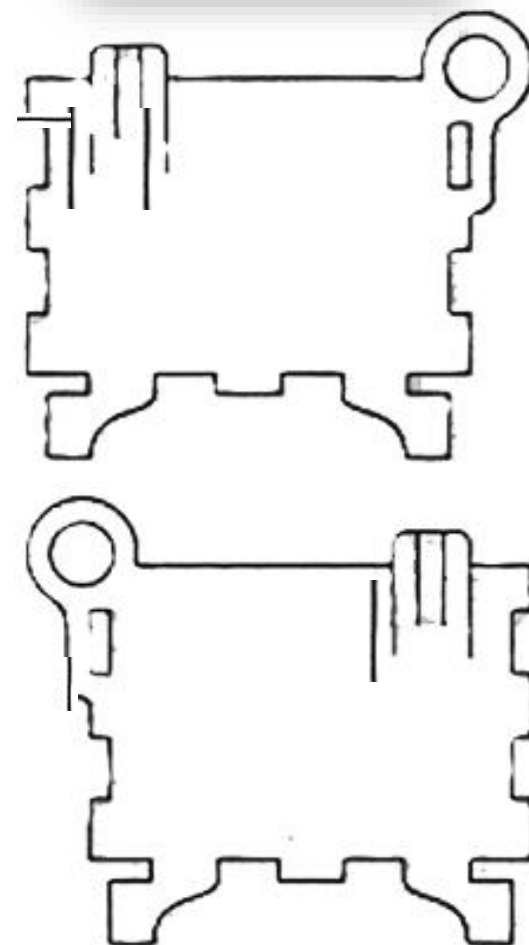
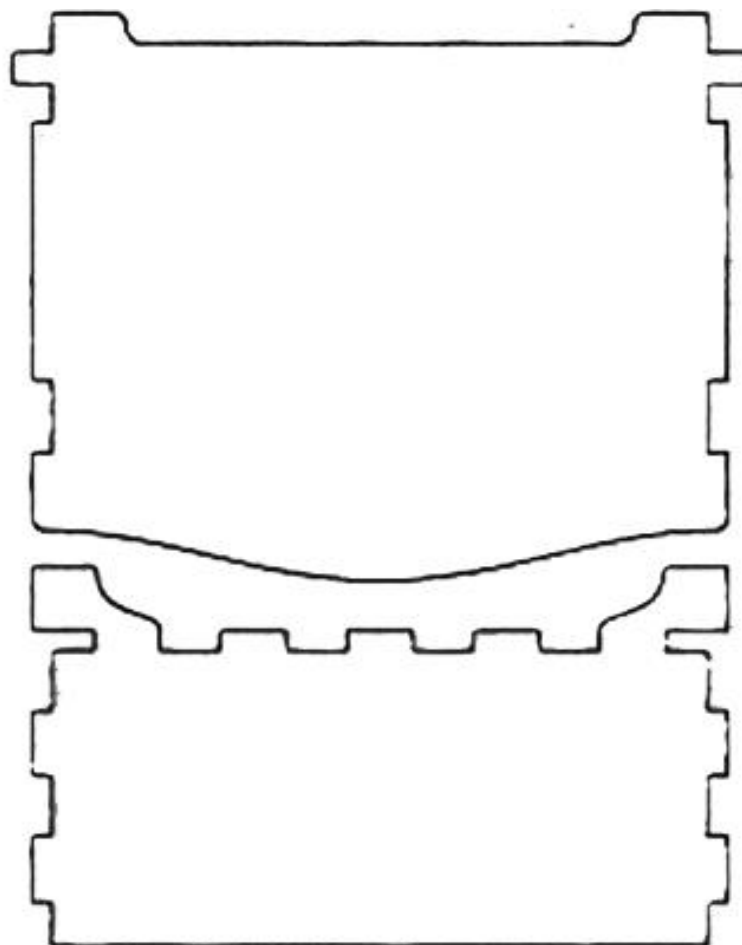
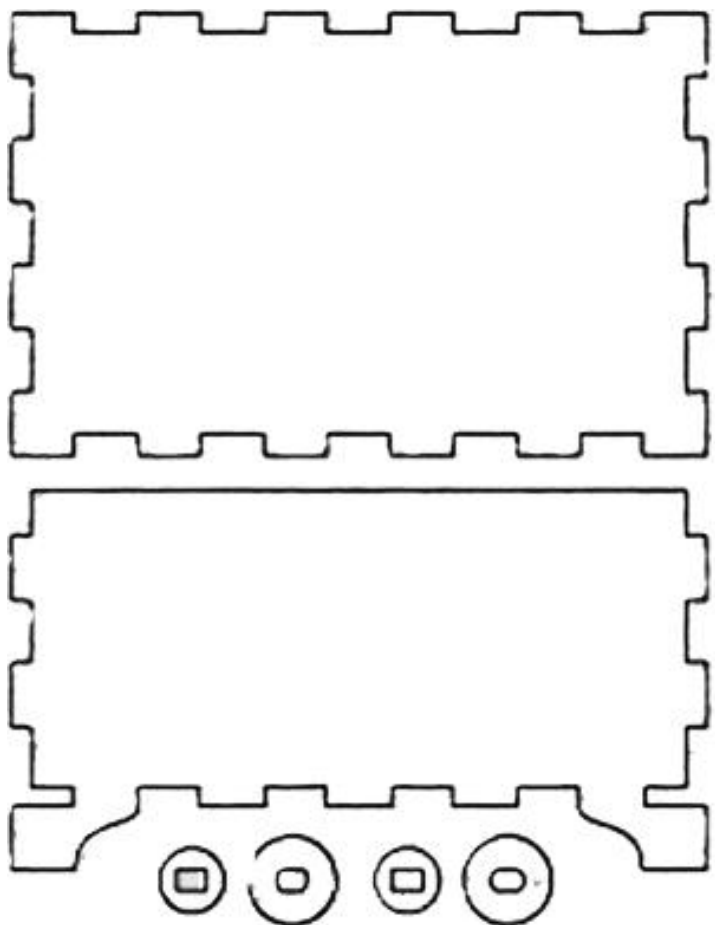

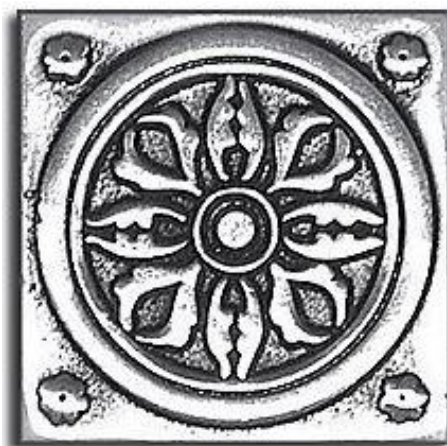
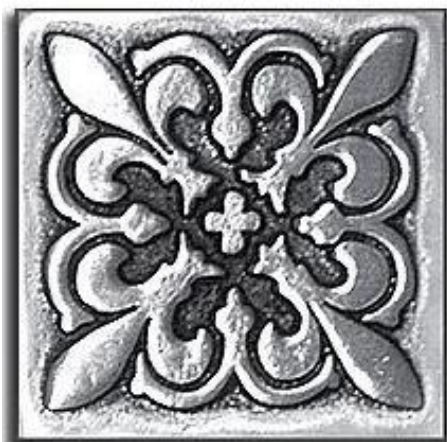

ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИКОНАННЯ РОБОТИ

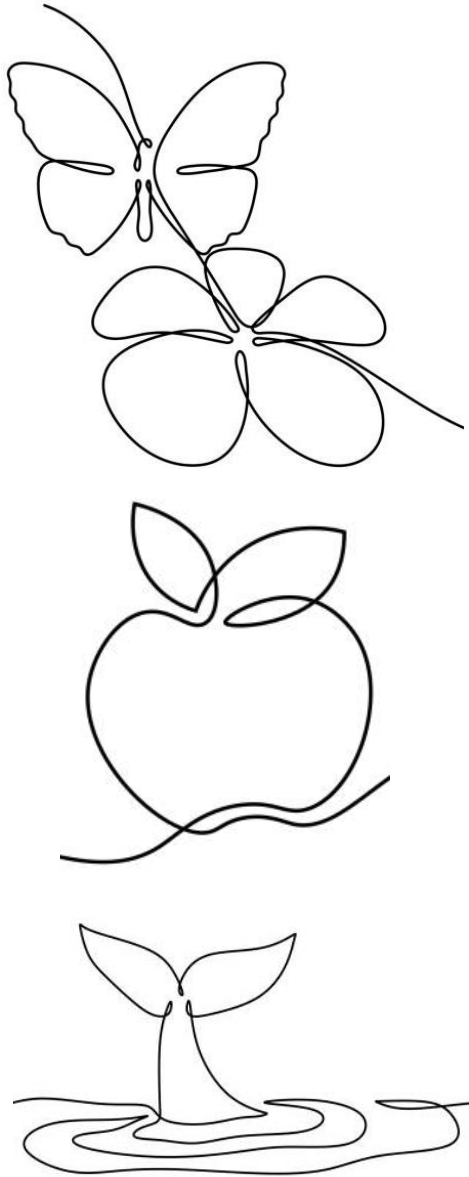
1. З допомогою трафарету перенести малюнок на скриньку – нанести акриловою фарбою рельєфне зображення
2. Коли шпаклівка висохне, зачистити дрібною шліфувальною шкуркою нерівності
3. Рельєф промазати клеєм і покласти на нього фольгу
4. Притерти фольгу м'якою ганчірочкою, створюючи рельєфне зображення
5. Затерти поверхню рельєфної фольги акриловою фарбою «срібло»

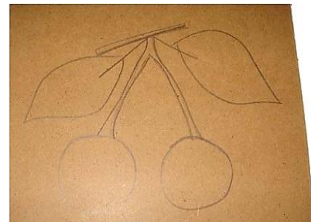

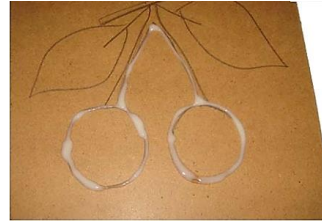
ЗРАЗКИ

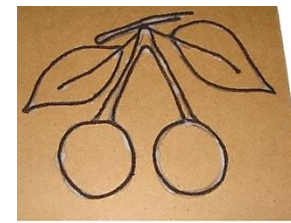
ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИКОНАННЯ ФОЛЬГУВАННЯ НИТКОГРАФІЇ

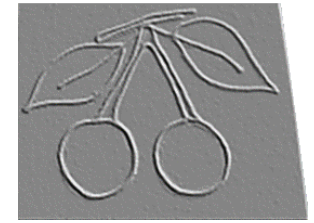
1. Олівцем виконати контури малюнка

2. Обвести малюнок клеєм

3. Викласти малюнок шнуром

4. Приклеїти і притиснути фольгу

ВИКОРИСТАННЯ РЕЛЬЄФНОЇ ТКАНИНИ

1. Наклеїти мереживо або гіпюрову тканину

2. Зверху приклеїти фольгу

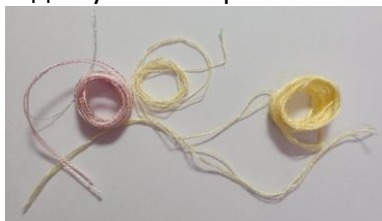

3. Зачорнити поверхню для виявлення об'єму

ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИГОТОВЛЕННЯ ПАННО

Підготуйте матеріали:

Нитки, голки, ножиці

Із синтепону зробіть кульку розміром 1 см.

1. Спочатку намалуйте контури силуету людини

2. Прошийте контур спини людини

3. Вставте голку через тканину та створіть петлю довжиною вашого волосся

4. Потім зверху зробіть прямий стібок, щоб не випала нитка

5. Повторюйте пришивати, поки не обведете весь контур

6. Нитку пришивайте щільно

7.

8.

9. Опустіть нитки вниз і перевірте чи є пропуски

10. Відріжте нитки по довжині та акуратно розчешіть його вухом голки

11. Покладіть всередину синтепон і пристебніть його до тканини

12. Опустіть нитки вниз

12. З лівого боку заплетіть нитки в косичку

13. Загорніть косичку на правий бік і прошийте, щоб закріпити

14. Обріжте довжину волосся та завершіть образ

СПОСОБИ ПРИШИВАННЯ НИТОК ДЛЯ ВИГОТОВЛЕННЯ ВОЛОССЯ

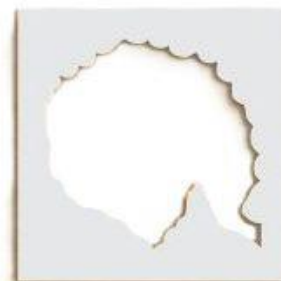
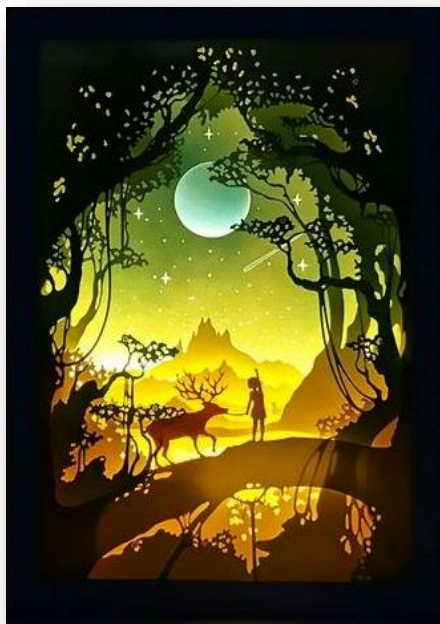

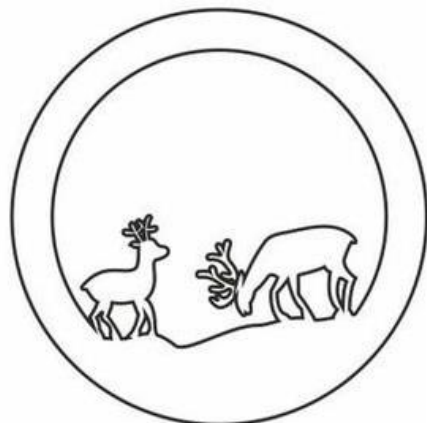
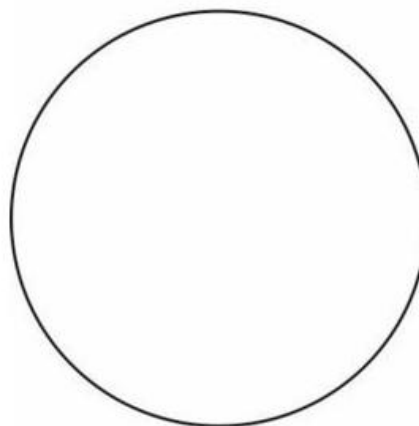
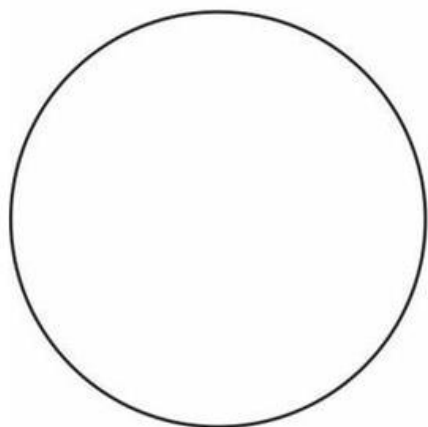
1) Закріплення петелькою   2) Пришивання окремих ниток потрібної довжини

Можна використати твердий картон, пластик, оргскло, ДВП тощо

Кінусайга – одна із технологій декоративно-ужиткового мистецтва, що одночасно поєднує в собі багато інших технік: печворк (клаптикове шиття), різьблення по дереву, розпис, аплікацію, інкрустацію, мозаїку, вітраж тощо.

Техніка кінусайга з'явилася у 1987 році, завдяки японській студентці Сецу Маено з Кіотського університету мистецтва та дизайну. Вона поєднала традиційну японську техніку кімекомі (створення дерев'яних ляльок із оздобленням клаптиками тканини) з ідеєю створення картин.

Суть кінусайги – створення аплікації з відрізків тканини, що залишилися від шиття чи старих кімоно, які ніколи не викидали. Майстри виготовляють картини настільки майстерно, використовують такі дрібні деталі, так точно підбирають фактуру і колір, що результат роботи виглядає не як аплікація із поєднання клаптиків тканини, а як цілком реалістична картина чи навіть фотографія!

Як виготовляють ці загадкові картини?

Спочатку роблять ескіз на папері. Потім цей малюнок переводиться на дерев'яну дошку. Опісля цей контур прорізають дуже вузькими канавками, глибиною 2 мм. А потім паперовий ескіз розрізається, нумерується і використовується як викрійки, щоб зі старого шовкового кімоно нарізати маленькі шматки, що підходять за кольором, тоном і малюнком з припуском в 1 мм. Краї цих клаптиків засовують у прорізані на дошці канавки, формуючи елемент зображення.

Як бачите, нічого особливо складного у виготовленні картин із шовкових клаптиків немає. Потрібна лише дивовижна спритність рук, посидючість і здатність до довгої копіткої роботи.

Матеріали:

1. Пінопласт (пінополістирол)
2. Відрізи тканини різних кольорів (доречно із старого одягу)

Інструменти та обладнання:

1. Ножиці
2. Ніж канцелярський
3. Стек чи шпатель
4. Лінійка
5. Маркер

Способи виконання:

- 1) Спочатку за шаблоном вирізають елементи зображення з припуском 5 мм, а потім їх заправляють у пази пінопласта
- 2) Тканину заправляють у пази, змащені клеєм, а потім відрізають ножицями виступаючу тканину, після чого остаточно заправляють тканину в пази.

ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИГОТОВЛЕННЯ ПАННО

1. Розробити ескіз виробу.
2. Підготувати пінопласт, товщиною 3 см, приклеївши картон на одну із сторін, та висушити під пресом.
3. Наклеїти ескіз на пінопласт, залишивши місце для рамки.
4. По контуру ескізу канцелярським ножом прорізати паз на глибину 1 - 1,5 см.
5. Зняти шаблон з пінопласту.
6. В першу чергу обробити рамку, вибравши для неї суцільну і довгу тканину.
7. Спочатку приклеюють торці рамки.
8. В пази можна залити клей ПВА для міцності. Але якщо правильно виконати всю роботу, то тканина буде міцно триматися і без нього.
9. Прикласти тканину і стеклом (пилочкою для нігтів, великою голкою) заправити її у пази.
10. Інший спосіб: можна заправити на 3 мм, потім відрізати манікюрними ножицями зайву тканину, залишивши 3 мм та знову заправити її в середину пазів.
11. Таким чином заповнюємо всі ділянки панно.

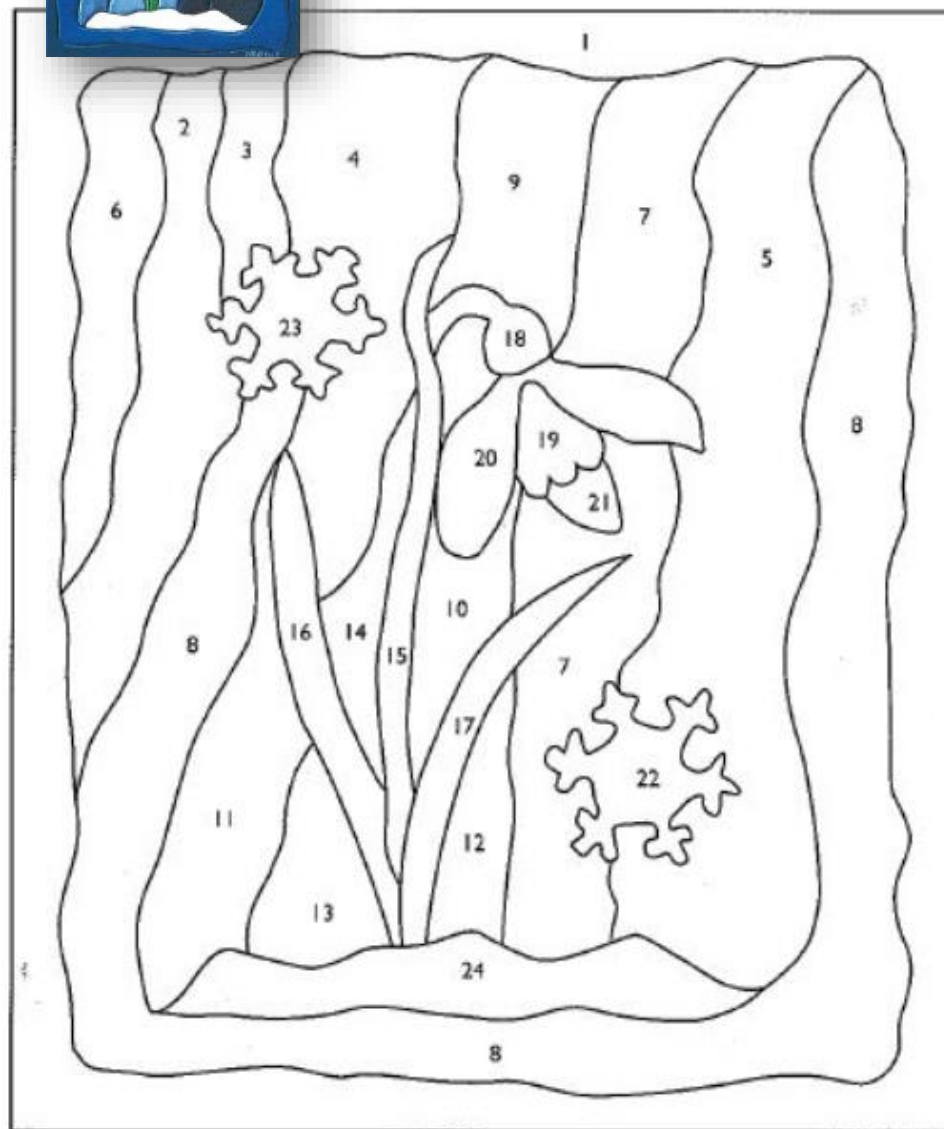
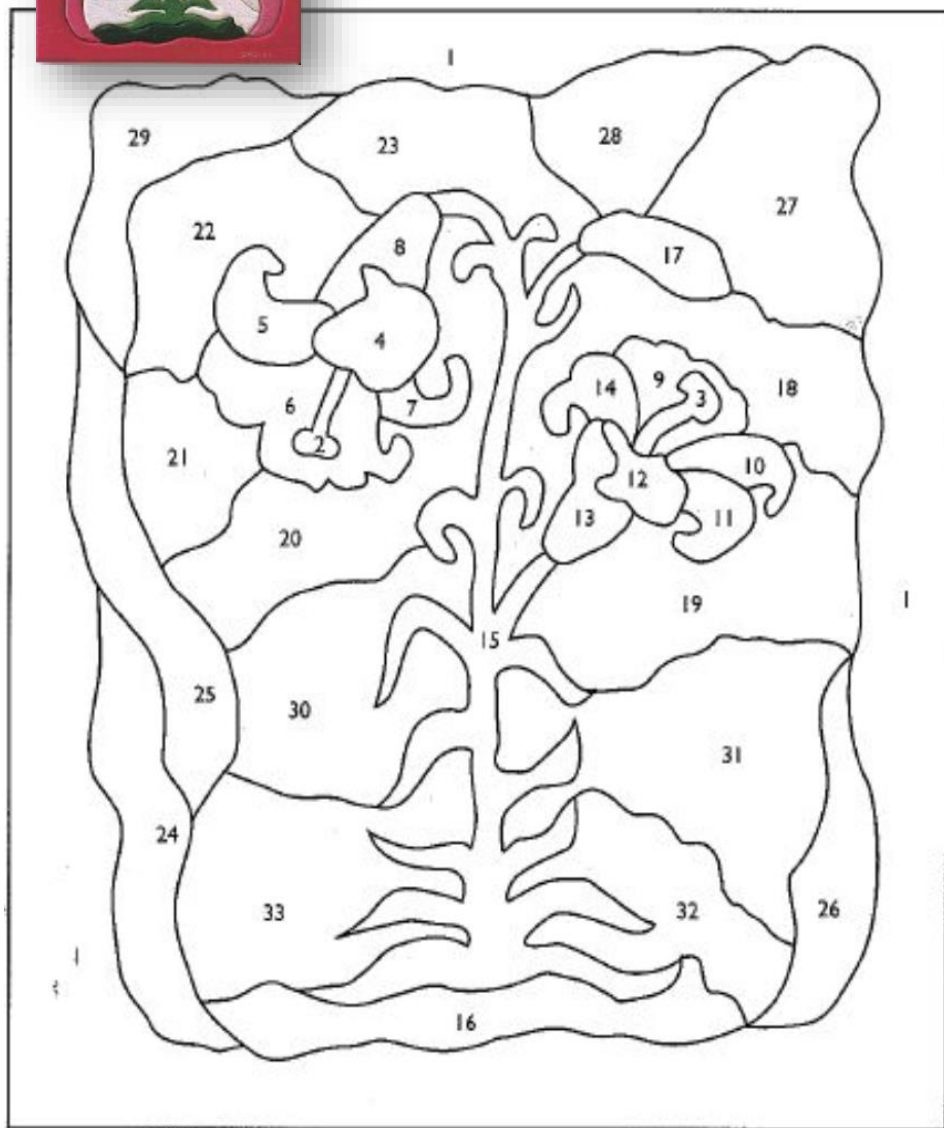
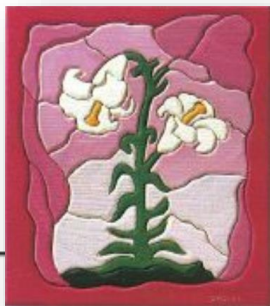

ПОРАДИ

1. Тканину бажано обирати таку, що добре розтягається.
2. Перед роботою тканину потрібно пропрасувати.
3. При використанні клею ПВА пам'ятайте, що після висихання він стягує тканину.
4. Якщо після висихання помітні сліди клею, то намочіть їх і протріть мокрим паралоном.

ЕТАП ВИГОТОВЛЕННЯ ФОРМИ

1. Підібрати картонну коробку за відповідними розмірами майбутнього виробу з розрахунку, що стінки форми мають бути не менше 2 см товщиною.
2. Протерти з середини вазеліном.
3. Приготувати гіпс: налити в посудину 0,5 л води і поступово перемішуючи всипати туди 0,5 кг порошку сухого гіпсу.
4. Вилити рідкий гіпс у коробку, злегка постукуючи по її стінках для утрамбування і видалення бульбашок повітря та вирівняти поверхню розчину.
5. Підготовлену модель втиснути до половини товщини в розчин так, щоб верхня частина її горловини не доходила до стінки коробки на 5 мм.
6. Зачекати 10-20 хв до повного висихання гіпсу.
7. З боків моделі у стінках половини форми вирізати ножом два конічні отвори.
8. Змазати вазеліном бічні стінки з отворами.
9. Приготувати ще розчин гіпсу.
10. Залити розчин гіпсу в коробку поверх моделі.
11. Зачекати до 20 хвилин.
12. Після повного висихання гіпсу, обережно розрізати бічні стінки коробки і вийняти призматичну форму із гіпсу.
13. Зверху прорізати ножом отвір у горловину і зачистити його краї.
14. Вставити лезо ножа між двома половинками форми і роз'єднати їх.
15. Обережно вийняти модель із однієї з половинок форми.
16. Перевірити якість внутрішніх стінок форми. При потребі підкорегувати їх стеками.
17. Протерти вологою губкою внутрішню частину половинок форми.
18. З'єднати половинки і скріпити гумовим кільцем.

ЕТАП ПІДГОТОВКИ ШЛІКЕРУ

1. Щонайменше за добу подрібнити 0,5 кг гончарної глини.
2. Висипати в літрову банку і залити доверху водою.
3. Дати відстоятися протягом доби і добре перемішати.
4. Додати 6 крапель силікатного клею і дрібку соди, розчиненої в невеликій кількості води та знову перемішати.
5. Процідити через сито або марлю.

ЕТАП ВИГОТОВЛЕННЯ ВИРОБУ

Загальна схема процесу шлікерного лиття: гіпсова форма, в яку наливають шлікер, інтенсивно вбирає в себе воду. При цьому шар глинистої маси рівномірно розподіляється по внутрішніх поверхнях форми, утворюючи стінки майбутнього виробу – черепок. Після підсихання порожнистий глиняний виріб витягують з форми і висушують, а потім випалюють.

- 1) Поставити на стіл гіпсову, скріплену гумовим кільцем, форму, попередньо застеливши його клейонкою і папером.

- 2) Перемішати у банці підготовлений шлікер, не допускаючи утворення бульбашок. Залити шлікер у форму до самих країв.

- 3) Спостерігати за всмоктуванням води і при пониженні рівня шлікера відразу доливати його.

- 4) Зачекати приблизно 20 хвилин, контролюючи за верхнім краєм товщину стінок черепка. При товщині близько 3 мм перевернути форму і вилити назад в банку залишки шлікера.

- 5) Поставити на банку форму вверх дном для остаточного злиття залишків на 5 хвилин.

ЕТАП СУШІННЯ

1. Поставити виріб на місце сушіння у прохолодному приміщенні.
2. Накрити трішки вологою тканиною.
3. Через 1-3 дні перевірити стан висихання і якість виробу.
4. Браковані вироби розламати і вкинути в шлікер для повторного використання.

ЕТАП ВИПАЛЕННЯ

1. Розмістити на листі жерсті висушені вироби.
2. Вставити цей лист в муфельну піч.
3. Ввімкнути її на температуру 150° С.
4. Через кожну 1 год послідовно піднімати температуру нагрівання муфельної печі на 200°С.
5. При досягненні 900° С витримати 30 хв і знизити наполовину температуру печі, а ще через 30 хв вимкнути її.
6. Залишити охолотитися піч (не менше 12 год).
7. Після повного охолодження печі вийняти лист жерсті із випаленими виробами та візуально оцінити якість виробів.
8. При потребі зачистити дрібним наждачним папером.
9. За бажанням покрити глазур'ю, нанести розпис ангобом, висушити і знову поставити в піч, яку нагрівати вище 1100°С.

6) Перевернути форму і зачекати 20 хв висихання черепка.

Увага! Цей час може значно збільшитись до 24 годин в залежності від температури повітря, густини шлікеру, сухості форми тощо.

7) Як буде помітно відставання черепка від стінок внутрішньої частини форми, приступити до виймання виробу:

- зняти гумове з'єднувальне кільце;
- покласти форму на бік;
- обережно припідняти верхню половинку форми, вставивши в проріз ножа, зняти її і відкласти вбік;
- обережно вийняти виріб із другої половинки форми.

8) Візуально оцінити якість вилівки.

Обрізати ножом кромку, яка утворилася на стиках форми.

9) Загладити нерівності вологим поролоном.

10) Приєднати ручку: скатати з м'якої глини джгутик товщиною 4 мм, вигнути півкільцем, намочити місце стику і приєднати до бічної сторони виробу.

При потребі – накласти рельєфне оздоблення на зовнішні боки виробу.

ЕТАП ДЕКОРУВАННЯ

1. Існує багато способів декорування, всіх їх описати просто не можливо. Оознайомлю вас із одним з найдивніших – молочінням. Цей спосіб полягає в тому, що випалений виріб потрібно покласти в посудину з молоком середньої жирності і витримати там певний час. Причому, чим довше вимочувати, тим темніший колір отримаєте після випалення. Сам процес випалювання має відбуватися при температурі 350° С.
2. Для декоративного оздоблення, що не піддаватиметься випалюванню, для можна використовувати темперні, акрилові, гуашеві, полімерні фарби, змішані з клеєм ПВА. Розмальовують їх пензликами з білячої шерсті по завчасно виконаному ескізу. Такі вироби не повинні контактувати з харчовими продуктами.
3. Якщо передбачається випалення, то використовують ангоби – суміші білої глини і пігментів, які при високій температурі не змінюють свого кольору. Для забарвлення ангобів, до порошку білої глини додають солі різних металів. Наприклад, оксид хрому (хромпik) дає зелений трав'яний колір, оксид кобальту (хлористий кобальт) – синій, оксид заліза – червоний або коричневий, оксид міді (мідний купорос) – бірюзовий.
4. Популярним є також виконання відбитків, наприклад, листочків, невеликих гілочок, грубої фактури тканини на ще сирому черепку.

Техніка **Ганутель** (*Canutiglia ital.*, означає «тонка спіральна нитка») – це мистецтво виготовлення квітів з тонкого дроту у вигляді спіралі і шовкової нитки, а також бісеру та намистин, що походить з острова Мальта.

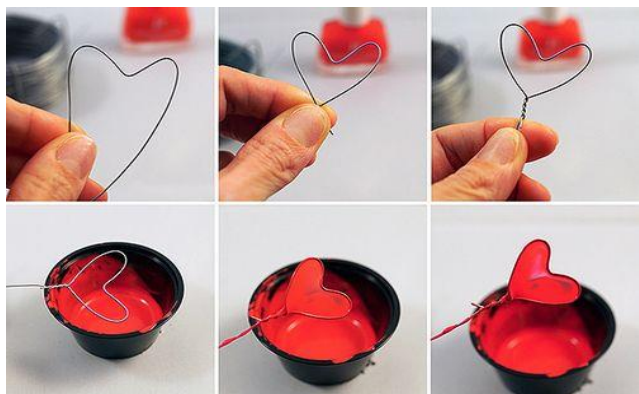

Мальтійські черниці здавна прикрашають такими квітами вітар в резиденції папи Римського. Ганутелью прикрашають церкви на Мальті під час релігійних свят. Витончені ніжні квіти прикрашають статуетки святих, які люди ставлять на вікна в дні великих свят.

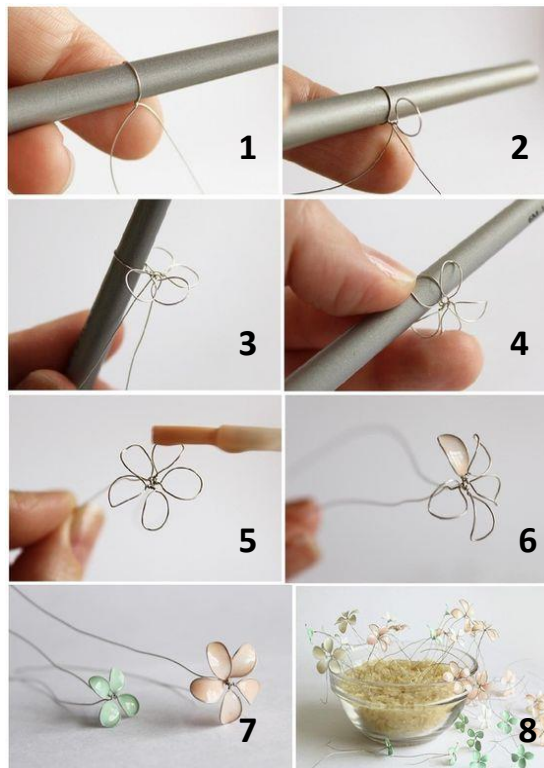

В наш час з'явився інший вид цієї технології – **лакова ганутель**, яка полягає в тому, що створену із дротини форму заповнюють краплею лаку.

Для цього найкраще підходить лак для нігтів.

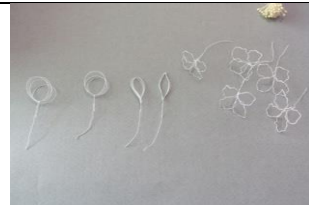

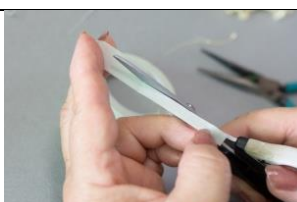

ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИГОТОВЛЕННЯ КВІТКИ:

1. Обмотати дротинку, довжиною 40 см навколо циліндричного стержня.
2. Раз закрутити дротинку і знову обмотати навколо оправки.
3. Повторити для отримання 5-пелюсткової квітки.
4. Вигнути кожен пелюстку на оправці.
5. Пензликом нанести лак на пелюстки так, щоб утворилася плівка.
6. Дати просохнути лаку.
7. Повторити для кожної пелюстки квіточки.
8. Створити композицію.

<p>1. Підготувати матеріали: тонкий дрiт, лак, пензлик, папір</p>		<p>2. З дроту виготовити каркаси квітів</p>		<p>3. Виготовити каркаси листочків</p>	
<p>4. Вмочити в лак квітку з дроту</p>		<p>5. Дати трохи стекти лаку</p>		<p>6. Закріпити на основі для висихання</p>	
<p>7. Вмочити в зелений лак каркас листочка</p>		<p>8. Дати стекти лаку і просохнути</p>		<p>9. Підготувати з дроту тичинки квіточок</p>	
<p>10. Вмочити кінець «тичинки» в лак і ставити в серединку кожної квітки</p>		<p>11. Дати просохнути і закріпитися «тичинкам»</p>		<p>12. Нарізати смужки паперу (або лейкопластир чи ізолянту)</p>	
<p>13. Обмотати стовбур квітки</p>		<p>14. З'єднати стовбури окремих квіток</p>		<p>15. Сформувати букет</p>	